

870.22

24 ส.ย. 2542

3

**การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนน้ำบัก
โรงพยาบาลอภัยภูธร จังหวัดปทุมธานี**

ปริญญาานิพนธ์

ของ

ภาณุมาศ คงสุวรรณ

24 ส.ย. 2542

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

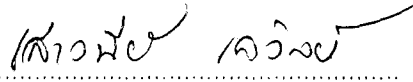
พฤษภาคม 2542

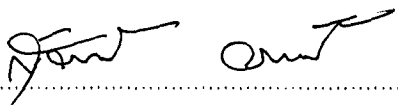
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

120970

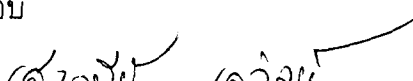
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

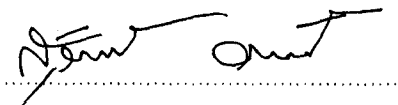
คณะกรรมการควบคุม

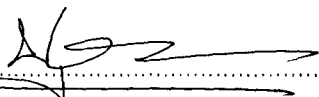

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

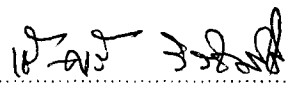

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

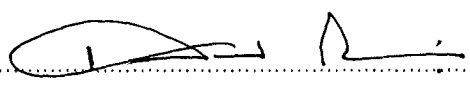

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ เข้ายศรี วิวิธศิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานกรรมการควบคุม ปริญญาบัตร และรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการควบคุมปริญญาบัตร ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และความกรุณาเอาใจใส่ของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ และรองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาบัตร ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำปริญญาบัตรฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้น จนสำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์ นต.พ.บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์ และหัวหน้าศูนย์การศึกษาระดับธัญญารักษ์ ร.ท.มงคล มณฑา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณวรรณนพ ทองบรรจบ คุณอุไรวรรณ ชัยรัตนวัฒน์ คุณฉัตรชัย ชัยรัตนวัฒน์ ว่าที่ร้อยตรีหญิงน้ำทิพย์ จ่านงค์คุณ คุณกนก โกสุม คุณสมหวัง ภวจิตตทาน ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจแก่ ผู้วิจัย จนทำให้ปริญญาบัตรฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาบัตรฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้แด่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เคยได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ ผู้วิจัย

ภาณุมาศ คงสุวรรณ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ประวัติของศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์	9
	ความรู้เกี่ยวกับศูนย์ชุมชนบำบัดและการบำบัดรักษา	12
	การจัดการศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530	16
	การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์	29
	ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์	46
ตอนที่ 2 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้ารับบริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	48
ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนนำบัด.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	73
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย	112

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการลงทะเบียนเรียน.....	44
2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	47
3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าเรียนสายสามัญในศูนย์ชุมชนบ่าบัด	49
4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าเรียนสายอาชีพในศูนย์ชุมชนบ่าบัด	55
5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....	60
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการศึกษายสายสามัญ	66
7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการศึกษายสายอาชีพ	67
8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	68
9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านอื่น ๆ	69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหายาเสพติดกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้ขยายวงกว้างออกไปทุกขณะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ตัวของผู้ติดยาเสพติดเอง ครอบครัว ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเสียหายทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองของชาติ รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณและใช้กำลังคนเป็นจำนวนมากเข้าไปแก้ไขปัญหานี้ แต่ดูเหมือนว่าจะไม่มีประเทศใดสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ให้จบสิ้นได้โดยเด็ดขาด เพราะลักษณะสำคัญของปัญหาเสพติดก็คือเป็นปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวของปัญหาที่เพิ่มขึ้น ตามความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่อยู่ระหว่างเร่งรัดพัฒนาทั้งหลาย (ปรีชา จำปารัตน์, 2534 : 5)

สำหรับประเทศไทยนั้น สภาพการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในขั้นที่เรียกได้ว่า ลุกกลามและน่าห่วงใย เพราะแนวโน้มของการระบาดได้หันเหไปสู่ประชากรวัยเด็กและเยาวชนมาก จากรายงานการสำรวจสภาพปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศไทย ปี พ.ศ. 2539 ซึ่งดำเนินการสำรวจโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2540 : 14-15) พบว่ามีจำนวนผู้ติดยาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 355,441 คนโดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนผู้ติดยาเสพติดสูงสุดถึง 108,128 คน รองลงมา คือ ภาคกลางมีจำนวนผู้ติดยาเสพติด 79,337 คน ภาคใต้มีจำนวนผู้ติดยาเสพติด 79,188 คน ภาคเหนือมีจำนวนผู้ติดยาเสพติด 73,450 คน และกรุงเทพมหานครมีจำนวนผู้ติดยาเสพติด 15,338 คน เมื่อพิจารณา การแพร่ระบาดของยาเสพติดจำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ว่างงาน รองลงมาคือรับจ้างและเกษตรกร ภาคกลางและภาคใต้ ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือว่างงานและเกษตรกร ภาคเหนือ ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือเกษตรกร และเป็นนักเรียน นักศึกษา สำหรับในกรุงเทพมหานครผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ว่างงาน รองลงมาคือ รับจ้าง เกษตรกรรม และเป็นนักเรียน นักศึกษา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) คงใช้ยุทธศาสตร์การลดอุปสงค์ยาเสพติดควบคู่ไปกับการลดอุปทานยาเสพติดโดยจะเน้นที่มาตรการป้องกันยาเสพติดเป็นสำคัญ สำหรับการแก้ปัญหาในพื้นที่ให้ดำเนินการในลักษณะผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการการปราบปรามยาเสพติด และมาตรการควบคุมพืชเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2538:11) ในส่วนของมาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น เป็นมาตรการ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมุ่งที่จะลดความต้องการการเสพยาเสพติดลง นอกจากนั้นผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้ว จำเป็นต้องได้รับการป้องกันไม่ให้เกิดการติดยาซ้ำอีก ซึ่งการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ (อรรถนพ วิสุทธิมรรค. 2539 : 59-63)

1. การเตรียมการ คือการที่ผู้ให้การบำบัดรักษาจะต้องสัมภาษณ์ ชักประวัติผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหา เพื่อค้นหาสาเหตุในการติดยาเสพติด รวมไปถึงการให้คำแนะนำแก่ครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด เพื่อช่วยเหลือ ผู้ติดยาเสพติดขณะรักษาและหลังรักษา พร้อมทั้งอธิบายกระบวนการรักษาสำหรับประกอบ การตัดสินใจว่าจะเข้ารับการรักษาหรือไม่
2. การถอนพิษยา เป็นการรักษาทางกายที่ทำให้ร่างกายพ้นจากสภาวะติดยาทางกาย หรือรักษาอาการถอนยาของร่างกายที่ขึ้นกับยาจนสามารถหยุดยาได้
3. การฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นการรักษาให้พ้นจากสภาวะการติดยาทางจิตใจโดยการ ปรับปรุงแก้ไขจิตใจ และบุคลิกภาพ เพื่อให้สามารถหยุดยาได้ตลอดไปหรือลดปัญหาการใช้ยาลง
4. การติดตาม เป็นการรักษาขั้นสุดท้าย หลังจากได้รับการรักษาทางร่างกายและจิตใจแล้ว วัตถุประสงค์ในการติดตามเพื่อให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหายาและเสริมกำลังใจ เป็นการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำอีก

การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านมาประสบปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ภาวะการติดยาซ้ำของผู้ติดยาเสพติดที่ไม่อาจหยุดยาได้หลังจากการบำบัดรักษาไปแล้ว ทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเกิดความยากลำบากและกลายเป็นวงจรการติดยาที่เลวร้ายไม่จบสิ้น สาเหตุของปัญหาเกิดจากสถานบำบัดรักษาส่วนใหญ่จะให้การบำบัดรักษาไม่ครบขั้นตอน จะเน้นเพียงขั้นการถอนพิษยาซึ่งเป็นขั้นที่ 2 เท่านั้น ส่วนขั้นที่ 3 คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่จะหยุดยั้งการใช้ยาเสพติดระยะยาว

ได้ยังไม่ได้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง หรือไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนไม่มีการพัฒนาส่งเสริมแนวคิดใหม่ ๆ ในด้านนี้เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากเมื่อถอนพิษยาจากร่างกายแล้วกลับสู่สังคมสิ่งแวดล้อมเดิม จึงกลับไปติดยาซ้ำอีกไม่รู้จักจบสิ้นภาวะการติดยาซ้ำเป็นเพราะไม่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ แต่อย่างไรก็ตามผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านนี้ ก็มีได้หนึ่งนอใจในการแก้ไขปัญหานี้ จึงได้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในต่างประเทศ และนำความรู้ ความเข้าใจในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง และสามารถมีชีวิตรอยู่ในสังคมได้โดยไม่ใช้ยาเสพติดอีกต่อไป ซึ่งวิธีหนึ่งที่ได้ทดลองนำมาใช้ก็คือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัด (อาภาศิริ สุวรรณานนท์, 2538 : 6-7)

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) เป็นวิธีการที่ใช้ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดอย่างหนึ่ง ซึ่งเน้นการบำบัดรักษาที่ไม่ใช้ยาเข้าช่วยในการรักษา หากแต่ใช้วิธีการช่วยเหลือตนเอง (self-help) ในหมู่ผู้ติดยาเสพติดด้วยกัน โดยเฉพาะผู้เลิกเสพยาอย่างเด็ดขาดมาชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะเป็นพี่เลี้ยง หรือคณะเจ้าหน้าที่ (Staff) ผู้ช่วยเหลือสมาชิกที่เข้ารับการรักษาให้หายขาด ลักษณะชุมชนบำบัดคล้ายกับการสร้างชุมชนใหม่ หรือสร้างครอบครัวใหม่ให้แก่ผู้เข้ารับการบำบัด ซึ่งในอดีตเคยล้มเหลวในชีวิตและได้หมดความเชื่อถือในครอบครัวเดิมและชุมชนเดิมมาแล้ว จึงกล่าวได้ว่า การรักษาในรูปแบบของชุมชนบำบัด แท้จริงก็คือการสร้างความสัมพันธ์แบบเครือญาติในกลุ่มผู้เคยติดยาเสพติดมาแล้ว ทำให้เขารู้สึกผูกพันกัน รักกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัดในปัจจุบันมีดังนี้ (วิชา มหาคุณ, 2532 : 32-42)

สังกัดภาครัฐบาล มี 2 แห่ง ดังนี้

1. โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี รับเพศชาย และเพศหญิง อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
2. บ้านพิชิตใจ หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประจำเขต เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร รับเพศชายอายุ 18-40 ปี

สังกัดภาคเอกชน มี 2 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์เกิดใหม่ ผู้ชาย อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ผู้หญิง อำเภอบางค้อ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ศูนย์คอมมูนิตา อินคอนโทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี รับเฉพาะเพศชาย

3. บ้านสันติสุข อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี รับเฉพาะเพศชาย

ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ เปิดบริการบำบัดรักษาในรูปแบบชุมชนบำบัด เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2529 โดยรับผู้ป่วยชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดเพศ ไม่เป็นบุคคลพิการ ไม่มีโรคทั่วไปแทรกซ้อนที่ร้ายแรงและเรื้อรัง ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดี หรือถูกศาลสั่งจำคุก ระยะเวลาในการบำบัดรักษาประมาณ 1 ปีถึง 2 ปี (จินตภา อุ่นเอกกลาง และธงชัย อุ่นเอกกลาง. 2535: 50) ในระยะเวลาของการฟื้นฟูสมรรถภาพนั้นผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพทุกคนจะได้รับการปรับสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างความอดทนในตัวเอง เพื่อที่จะออกไปอยู่สังคมของคนปกติได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นการจัดบริการการศึกษาปูพื้นฐานให้ประชาชนสามารถอ่านออกเขียนได้ แก้ปัญหาเป็น พึ่งพาตนเองได้ และเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูลมาพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่งมีวิธีการเรียน 3 วิธี คือ การเรียนแบบชั้นเรียน การเรียนทางไกล และการเรียนด้วยตนเอง

2. การจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพ เป็นการจัดบริการทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมงานอาชีพ ให้เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ฝึกทักษะที่จำเป็นให้สามารถทำงานและประกอบอาชีพได้ทั้งการประกอบอาชีพอิสระและรับจ้างแรงงาน โดยจัดบริการในหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มสนใจ การฝึกวิชาชีพระยะสั้น การฝึกอบรมต่าง ๆ และการส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

3. การจัดบริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดบริการทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ของสังคม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในอันที่จะปรับปรุงชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานของรัฐที่ให้บริการทางการศึกษา และให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้นในระยะแรกคือกองการศึกษาพิเศษ และต่อมาภายหลังก็ได้รับการช่วยเหลือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพนั้นศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ ได้จัดให้มีการศึกษาสายสามัญโดยใช้หลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จัดให้มีการเรียนการสอนแบบการศึกษาผู้ใหญ่ 3 ระดับคือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังได้รับการศึกษาสายอาชีพเพื่อให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพมีความรู้ และทักษะด้านวิชาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง และไม่หวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก

ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถกลับไปดำรงชีพในสังคมภายนอกได้ โดยไม่ใช้ยาเสพติดและมึนงานอาชีพทำ การให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนยังดำเนินการต่อไป จากการศึกษาของสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับเนื้อหาและวิธีการให้บริการเพื่อให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกจึงเป็นเรื่องสำคัญ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ว่าบริการที่จัดขึ้นสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพหรือไม่ อย่างไร ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงแนวทางการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลด้านการศึกษาของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า จะให้ประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของผู้เข้ารับการศึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือและสงเคราะห์ ผู้เข้ารับการศึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพ เพื่อสามารถประกอบอาชีพและอยู่ในสังคมภายนอกได้
3. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการให้ความร่วมมือ ประสานงาน เพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกัน เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการศึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 มีจำนวน 121 คน

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อย จึงใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 121 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 3 เรื่องดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูล ด้านการศึกษาของผู้เข้ารับการศึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในชุมชนบำบัด เช่น ข้อมูลด้านเพศ อายุ อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา ระดับการศึกษา และรายได้
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน แยกตามประเภทของกิจกรรมเป็น 3 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการศึกษาสายสามัญ
- 2.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ
- 2.3 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียนในศูนย์
ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ หมายถึง สถานที่ที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องอยู่ร่วมกันเหมือนชุมชน หรือครอบครัวใหม่ เพื่อสามารถปรับปรุงตนเองให้ยอมรับตนเองและผู้อื่น และเข้ากับสังคมภายนอกต่อไปได้ ซึ่งในที่นี้หมายถึง ศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี
2. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและอาชีพในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541
3. การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่ดำเนินการในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ
 - 3.1 ด้านการศึกษาสายสามัญ หมายถึง การให้ความรู้วิชาสามัญระดับประถมศึกษา วิชา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยครอบคลุมรายละเอียดด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. เนื้อหา 2. วิธีการสอน 3. สื่อ 4. ครูผู้สอน 5. การประเมินผล 6. อาคารสถานที่ 7. เวลา 8. งบประมาณและค่าใช้จ่าย
 - 3.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาสายอาชีพ โดยใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจัดบริการ 2 วิชา คือคอมพิวเตอร์และพิมพ์ดีด ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. เนื้อหา 2. วิธีการสอน 3. สื่อ 4. ครูผู้สอน 5. การประเมินผล 6. อาคารสถานที่ 7. เวลา 8. งบประมาณค่าใช้จ่าย
 - 3.3 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง การจัดกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพชีวิตซึ่งมีกิจกรรม ดังนี้
 - 3.3.1 กิจกรรมกลุ่มบำบัด คือ กิจกรรมที่เน้นการบำบัดทางด้านจิตใจโดยแบ่งกลุ่มออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด ประกอบด้วย กลุ่มจิตบำบัด

กลุ่มสัมมนา กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มนันทนาการ กลุ่มธรรมะ กลุ่มกายบริหาร และกลุ่ม
สุขศึกษา ฯลฯ

3.3.2 กิจกรรมงานบำบัด คือ กิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ
โดยแบ่งสมาชิกออกไปฝึกอาชีพที่โรงงานฝึกอาชีพของโรงพยาบาล เป็นการสร้างความขยัน ความ
อดทน ให้เกิดขึ้นในตัวสมาชิกประกอบด้วย งานประชาสัมพันธ์ งานครัวและความสะอาด งาน
เบเกอริช งานศิลปะสกรรรมกริยา งานตัดเย็บ - การตลาด งานอุตสาหกรรม งานเกษตรกรรม 1
งานเกษตรกรรม 2 งานช่างไม้ งานตกแต่งและเพาะชำ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการจัดบริการการศึกษา
นอกโรงเรียน ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ประวัติของศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์
2. ความรู้เกี่ยวกับศูนย์ชุมชนบำบัดและการบำบัดรักษา
3. การจัดการศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530
4. การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์
5. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติของศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์

โครงการชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ เป็นโครงการที่เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ.2528 โดยได้รับความร่วมมือจาก มูลนิธิยุวสถิยกุล ประเทศสวีเดน ให้ทุนสนับสนุนข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขไปศึกษาดูงานบำบัดรักษาและป้องกันการติดยาเสพติด ที่ประเทศสวีเดน พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่มูลนิธิยุวสถิยกุล มาร่วมดำเนินการให้คำปรึกษาในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดด้วยรูปแบบชุมชนบำบัด (Therapeutic Community, T.C.) โดยในครั้งแรกท่านอธิบดีกรมการแพทย์ นายแพทย์ณรงค์ สดุดี ได้นำคณะเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ 7 คน และผู้ติดยาเสพติด 1 คน ประกอบด้วย นายแพทย์ธงชัย อินทวัชร นายแพทย์ธรรมาบุญ วรณิสสร หัวหน้าฝ่ายฟื้นฟูสมรรถภาพ แพทย์หญิงมัลลิกา ธัชยพงษ์ หัวหน้าธรรมาบุญ วรณิสสร หัวหน้าฝ่ายฟื้นฟูสมรรถภาพ แพทย์หญิงมัลลิกา ธัชยพงษ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ นายมงคล มณฑา หัวหน้าฝ่ายจิตวิทยา นางกัลยา ธรรมคุณ และนายบุญเรียบ วัฒนธำรงค์ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล นางสาวมณฑิพย์ ปฏิทัศน์ พยาบาลวิชาชีพ 4 และผู้ติดยาเสพติด คือ นายธวัช ลำแดงฤทธิ์ ซึ่งในจำนวน 5 คน

ได้แก่ นักจิตวิทยา 1 คน พยาบาล 3 คนและ ผู้เลิกยาเสพติด 1 คน ได้อยู่รับการฝึกอบรมเป็นเวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2528 ถึงเดือนมีนาคม 2529

ในเดือนธันวาคม 2528 เมื่อท่านอธิบดีกรมการแพทย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล รัษฎารักษ์ และ แพทย์ 2 ท่าน ได้กลับจากประเทศสวีเดน ได้เตรียมจัดตั้ง “ศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลรัษฎารักษ์” ขึ้นในบริเวณโรงพยาบาลรัษฎารักษ์ โดยทำการปรับปรุงซ่อมแซม อาคารสถานที่บ้านกิ่งวิถีดิม และสามารถเริ่มเปิดบริการบำบัดรักษาด้วยรูปแบบชุมชนบำบัดเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2529 โดยรับผู้ป่วยขึ้นฟื้นฟูสมรรถภาพ จำนวน 9 คน ออกไปร่วมกับผู้ป่วยบ้านกิ่งวิถีดิมอีก 2 คน ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการเลี้ยงสัตว์ และจัดเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลรัษฎารักษ์ซึ่งมีพยาบาลและนักสังคมสงเคราะห์ ร่วมมือดำเนินการกับเจ้าหน้าที่มูลนิธินิสเวด มร.ฮันส์ลินครุท ซึ่งทาง มูลนิธินิสเวด ได้เช่าอาคารและสถานที่ติดต่อกับโรงพยาบาลรัษฎารักษ์ เป็นสถานที่ทำงานร่วมกับบริเวณบ้านกิ่งวิถีดิม ต่อมาวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2529 ได้ทำพิธีเปิด ใช้ชื่อสถานที่เช่าว่า “บ้านเบรมเบริก” ตามชื่อสกุลของ มร. ลาร์ส เบรมเบริก ประธานมูลนิธินิสเวดขณะนั้น ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการให้ทุนไปศึกษาดูงาน พร้อมทั้งจัดส่งเจ้าหน้าที่มูลนิธิมาร่วมดำเนินงานด้วย

เมื่อคณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4 เดือน จำนวน 5 คน กลับจากประเทศสวีเดน ในเดือนมีนาคม 2529 แล้วก็ได้รับมอบหมายให้เข้าไปดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล รัษฎารักษ์ อีกจำนวนหนึ่ง เพื่อผสมผสานรูปแบบการบำบัดรักษาชุมชนบำบัด โดยเฉพาะในกลุ่มสมาชิกเริ่มแรก 9 คน ที่มีอยู่เดิม โดยเน้นหลักการให้มีรูปแบบการดำเนินงานตามแนวความคิด พื้นฐานของเดทอฟ สวีเดน และหลักการดำเนินการส่วนใหญ่จะผสมผสานให้เข้ากับธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย

ในเดือนเมษายน 2529 ทางมูลนิธินิสเวด ได้ส่ง มร. ปีเตอร์ ดุงค์ มาร่วมปฏิบัติงาน และ ในการประชุม The World Federation of Therapeutic Community Conference ครั้งที่ 10 ในเดือนกันยายน 2529 ที่เมืองเอสทิลทูนา ประเทศสวีเดน มูลนิธินิสเวดได้เชิญรองอธิบดี กรมการแพทย์ นายแพทย์ดุสิต สุนทรอาญ นายแพทย์ธงไชย อินทุลักษณะณ์, นายแพทย์ธงชัย อุ่นเอกลาภ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรัษฎารักษ์คนปัจจุบัน และนายธีระศักดิ์ ตัวชิรกุล นักสังคมสงเคราะห์ ไปเข้าร่วมประชุม ศึกษาดูงานชุมชนบำบัด ซึ่งครั้งนั้นมีข้าราชการ และ เจ้าหน้าที่จากประเทศไทยอีกหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ฯลฯ ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมด้วย สำหรับนายธีระศักดิ์ ตัวชิรกุล ได้ศึกษาดูงานต่ออีก 1 เดือน

ในเดือนตุลาคม 2529 มูลนิธิยูนิสเวดได้ส่ง มร.เอ็ด คอนเนอร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน Transactional Analysis, T.A. มาเป็นที่ปรึกษาด้านการทำจิตบำบัดแบบ T.A. พร้อมกับ นางจึนา คอนเนอร์ มาทำงานด้วย Re-entry ซึ่งได้มาอยู่และเป็นผู้สอนการทำจิต บำบัดแบบ T.A. การพัฒนาโปรแกรมชุมชนบำบัดให้แก่เจ้าหน้าที่และสมาชิกศูนย์ชุมชนบำบัด รวมทั้ง บรรยายความรู้ด้าน T.C. และ T.A. ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมรับการฝึกอบรม ซึ่งจัดเป็นหลักสูตร อบรมเจ้าหน้าที่ภายในโรงพยาบาล เพื่อเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และนำไปใช้ได้ ในการปฏิบัติ ทั้งในตึกผู้ป่วยและศูนย์ชุมชนบำบัดรวมทั้งหมด 4 รุ่น เจ้าหน้าที่ยูนิสเวดได้กลับไป เมื่อเดือนมิถุนายน 2530

นอกจากนี้ ทางมูลนิธิยูนิสเวดได้ส่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงมาให้คำแนะนำเป็นระยะสั้นๆ ทั่วทั้งนครวาระ 3-4 เดือน เป็นเวลา 2 ปี (2531 - 2532)

ในเดือนตุลาคม 2532 มูลนิธิยูนิสเวดได้เชิญคณะข้าราชการที่ปฏิบัติงานในศูนย์ชุมชน บำบัดไปศึกษาดูงานที่ เดทอพ สวีเดน เป็นเวลา 1 เดือน

โครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิยูนิสเวด ได้สิ้นสุดลงเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2532 การ ดำเนินงานการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ขึ้นพื้นฐานบูรณาการรูปแบบชุมชนบำบัดของศูนย์ชุมชน บำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ยังคงดำเนินการด้วยดีตลอดมา โดยใช้งบประมาณของ โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

เนื่องจากสถานที่บริเวณบ้านเช่าได้สิ้นสุดการเช่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 และมีจำนวน สมาชิกที่เข้ามาอยู่รับการรักษาในศูนย์ชุมชนบำบัด เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้อาคารและสถานที่ บริเวณบ้านกึ่งวิถีไม่เพียงพอ และประสบกับน้ำท่วมตามฤดูกาลอยู่เสมอ ทางโรงพยาบาล ธัญญารักษ์จึงได้ของบประมาณเพื่อดำเนินการสร้างอาคารถาวร ทางรัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณ ปี พ.ศ. 2531 ก่อสร้างอาคารจำนวน 5 หลัง คือ ตึกกิจกรรมบำบัด, หอพักสมาชิก, โรงพัสดุ การเกษตร, โรงครัว-โรงอาหาร และโรงเลี้ยงสัตว์ ใช้ระยะเวลาการก่อสร้าง 580 วัน สิ้นค้าก่อสร้าง ทั้งสิ้น 4.405 ล้านบาท เปิดดำเนินการได้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2533

โครงการทดลองการจัดตั้งและดำเนินการรักษาผู้ติดยาเสพติดขึ้นพื้นฐานบูรณาการ รูปแบบชุมชนบำบัด ประสบผลดีที่สามารถให้บริการการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ใช้เป็นศูนย์การฝึกอบรมและให้ความรู้เรื่องชุมชนบำบัดเป็นประจำแก่บุคลากร สาธารณสุข และนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในด้านจิตวิทยา และสังคมสงเคราะห์ นับว่าเป็น ศูนย์ชุมชนบำบัดที่จัดตั้งและดำเนินการได้สำเร็จเป็นแห่งแรกของประเทศไทยและของโลกโดย

หน่วยงานทางราชการ ซึ่งโดยทั่วไปการบริหารงานชุมชนบำบัดทั่วโลกจะดำเนินการโดยองค์กรเอกชน

ปัจจุบัน โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ ยังได้ขยายงานด้านนี้ต่อไปอีก โดยการจัดตั้งศูนย์ชุมชนบำบัดเช่นนี้ขึ้นอีก และได้เปลี่ยนไปใช้ชื่อว่า "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์" ซึ่งขณะนี้ มี 3 ศูนย์ รับเฉพาะผู้ป่วยชาย ได้แก่ "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ 1" เปิดดำเนินการ 10 มกราคม 2529, "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ 2" เปิดดำเนินการ 9 มกราคม 2532 และ "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ 3" เปิดดำเนินการ 9 มกราคม 2533 แต่ละศูนย์รับผู้ป่วยได้ 50 เตียง และต่อมาในวันที่ 2 มกราคม 2534 ได้ดำเนินการเปิดศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์อีก 2 แห่ง คือ "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์หญิง" ซึ่งรับไว้ในระบบผู้ป่วยในเช่นเดียวกับ 3 ศูนย์ฯ ที่รับผู้ป่วยชาย สามารถรับสมาชิกหญิงได้ 35 เตียง และจัดตั้ง "ศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์ผู้ป่วยนอก" ซึ่งศูนย์นี้รับบริการผู้ป่วยนอกเฉพาะเวลากลางวัน ซึ่งรับสมาชิกได้จำนวนไม่จำกัด

ความรู้เกี่ยวกับศูนย์ชุมชนบำบัดและการบำบัดรักษา

ชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) หรือที่เรียกโดยย่อว่า TC นั้นเป็น วิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดอย่างหนึ่ง ซึ่งเน้นการบำบัดรักษาที่ไม่ใช้ยา เข้าช่วยในการรักษา หากแต่ใช้วิธีการช่วยเหลือตนเอง (self-help) ในหมู่ผู้ติดยาเสพติดด้วยกัน โดยเฉพาะผู้เลิกเสพยาอย่างเด็ดขาดมาชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะเป็นพี่เลี้ยงหรือคณะเจ้าหน้าที่ (Staff) ผู้ช่วยเหลือสมาชิกที่เข้ารับการรักษาให้หายขาดเช่นเดียวกับตนเอง (วิชา มหาคุณ, 2532 : 32)

หลักการรักษาโดยวิธีชุมชนบำบัด

- 1) ผู้รับการบำบัดต้องพักอยู่ในสถานที่ ซึ่งมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม (Environment) ของการบำบัดรักษาก่อนเป็นเบื้องต้น โดยยินยอมที่จะอยู่ในสถานที่ดังกล่าว ด้วยความสมัครใจ
- 2) ผู้รับการบำบัดจะต้องเปิดเผยตนเอง ด้วยความสมัครใจต่อเพื่อนที่อยู่ในชุมชนบำบัดและใช้ชีวิตในชุมชนบำบัดด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จำเป็นตามโปรแกรมของชุมชนบำบัด เพื่อให้สามารถบรรลุถึง "การค้นพบตนเอง" (Self-Discovery) ซึ่งชุมชนบำบัดจะสอนให้เขารู้จัก ค้นหาเหตุผลของความผิดพลาดทุกสิ่งทุกอย่างจากตัวของเขาเอง โดยอาศัยกิจกรรมหลักของ สถาน

บำบัด (Tools of the House) เช่น การสัมภาษณ์ การประชุมในตอนเช้า การสัมมนา การประชุมกลุ่มแบบเผชิญหน้า การว่ากล่าวตักเตือน เป็นต้น

3) เมื่อผู้รับการบำบัดได้เรียนรู้ถึงทัศนคติในทางบวกจากกิจกรรมต่างๆ และการงานที่อยู่รอบ ๆ ตัว ทำให้มีความหวังและความกล้าหาญที่จะก้าวไปข้างหน้า เพราะเขาสามารถกำหนดตัวเองได้ว่า ควรจะมีหน้าตาอย่างไร ควรจะปฏิบัติตนอย่างไรในสถานบำบัด

4) ในที่สุดผู้รับการบำบัด จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ร่วมกับเพื่อน พี่ชาย และน้องสาว โดยเขาจะมีพี่ชายคนโต ซึ่งก็คือบรรดาเจ้าหน้าที่ที่พร้อมจะคอยช่วยเหลือให้เขาพึ่งตนเองให้จงได้

5) ผู้รับการบำบัดพร้อมที่จะมีความรับผิดชอบ และยอมทำลายภาพเดิมของตนเอง พร้อมทั้งเปิดม่านบังตาและเครื่องพรางตัวเองออกไปสู่โลกภายนอก เพราะเขาได้รู้สึกอย่างจริงใจว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรัก ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เขาเป็นคนดีขึ้น

6) ผู้รับการบำบัดจะมองเห็นคุณค่าของโปรแกรม ซึ่งเป็นทั้งปัจจุบันและอนาคตของเขา และเตือนให้เขาก้าวต่อไปถึงจุดหมายปลายทาง คือความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Maturity) โดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้

7) จุดมุ่งหมายสูงสุดในชีวิตของผู้รับการบำบัด จะมาถึงเมื่อเขาได้เริ่มต้นกลับไปสู่โลกภายนอก หลังจากที่ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตามโปรแกรมของชุมชนบำบัดแล้วจะทำให้เขามีประสบการณ์ในอันที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ และมีความสุขอย่างแท้จริง

ปรัชญาของชุมชนบำบัด

1) ต้องการให้มนุษย์รู้จักเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินใจ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ

2) สำรวจตัวเอง ช่วยเหลือตนเองหาข้อบกพร่องของตัวเอง ยอมรับข้อบกพร่อง ของตนเอง และหาทางแก้ไข

3) ช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละตัวเองเพื่อผู้อื่น ให้ความรักความอบอุ่น แก่ผู้อื่น

4) มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าของความเป็นคน

5) ไม่รังเกียจงาน ไม่เกียจงานในหน้าที่ ยอมรับบทบาทของตนเองในสังคม

6) สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

หลักการของชุมชนบำบัดัญญารักษ์

การรักษาแบบชุมชนบำบัด เป็นรูปแบบหนึ่งของการบำบัดรักษาที่สำคัญในชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่ให้สมาชิกฝึกการพัฒนาตนเอง โดยการมาอยู่ร่วมกันเหมือนเป็นสมาชิกในครอบครัวขนาดใหญ่ครอบครัวหนึ่งที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อให้สมาชิกสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง มีการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังอยู่ในสถานที่ปลอดภัย ปลอดภัยยาเสพติด และมีสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดความอบอุ่นที่ดี ทำให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ สามารถกลับไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นปกติสุข (จินตรา อุ่นเอกกลาง และธงชัย อุ่นเอกกลาง. 2535 : 5)

การดำเนินการบำบัดรักษา

ระยะที่ 1 ระยะจูงใจ (Induction Stage) การรักษาแบบชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) ในผู้ป่วยยาเสพติดเป็นการรักษาโดยให้ผู้เคยติดยาเสพติดช่วยผู้เคยติดยาเสพติดด้วยกัน การที่จะนำบุคคลเหล่านี้มาอยู่ร่วมกันให้มีความสุข และมีแนวความคิดในทางเดียวกันได้นั้น จะต้องมีการเตรียมบุคคลเหล่านี้ให้พร้อม เพื่อลดปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้นได้ในระหว่างอยู่ร่วมกิจกรรมหรือพักอาศัยร่วมกัน ตามกำหนดระยะเวลาที่ชุมชนบำบัดได้กำหนดไว้

เมื่อผู้ป่วยที่สมัครใจเข้ารับการรักษาแบบชุมชนบำบัดแล้ว เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะต้องเตรียมผู้ป่วยก่อนเข้ารับการรักษา ดังนี้ คือ

- 1) การปฐมนิเทศน์เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอยู่ในศูนย์ชุมชนบำบัด เช่น การ ปฏิบัติงาน การอยู่ร่วมกัน การฝึกอาชีพ ความสะอาด ฯลฯ
- 2) การเตรียมด้านร่างกาย โดยไม่มีอาการของความต้องการยาเสพติดแล้ว หากมีความเจ็บป่วยหรือโรคแทรกซ้อนก็จะรายงานแพทย์เพื่อรักษาจนมีสุขภาพสมบูรณ์ ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง และไม่ทุพพลภาพ
- 3) การเตรียมด้านจิตใจ ผู้ป่วยก่อนเข้ารับการรักษาในศูนย์ฯ ต้องผ่านการทดสอบทางจิตวิทยา มีการสังเกตและติดตามพฤติกรรมของผู้ป่วย หากพบว่าผิดปกติจะส่งพบนักจิตวิทยาตามขั้นตอนต่อไป
- 4) การเตรียมทางด้านครอบครัว ช่วยเหลือในการติดต่อประสานสัมพันธ์ภาพ

ระหว่างผู้ป่วยกับครอบครัว ในบางรายที่ญาติไม่ยอมรับในตัวผู้ป่วย มีการพบปะพูดคุยทำความเข้าใจกับครอบครัวเพื่อค้นหาปัญหาและให้ญาติของผู้ป่วยเข้าใจวิธีการรักษาแบบชุมชนบำบัด

ระยะที่ 2 ระยะรักษา (Treatment Stage) การรักษาในระยะนี้ เป็นขั้นตอนสำคัญมาก ขั้นตอนหนึ่ง เพราะเป็นระยะที่ผู้ป่วยจะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ หรือใช้ชีวิตเข้ากับสังคมภายนอกได้ การพัฒนาสมาชิกให้เปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้หลักการ 2 ประการ คือ

- 1) การช่วยเหลือ การพึ่งตนเองของผู้ป่วย
- 2) การใช้อิทธิพลของกลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ป่วย โดยแต่ละคนให้ประยุกต์เข้าด้วยกันกับกลุ่มสมาชิกและชุมชนของตนเอง

การรักษาในระยะนี้ใช้เวลา 1 ปี มีเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสุขภาพร่างกายและ จิตใจ หลายอย่าง กล่าวคือ

ก. กลุ่มบำบัด (Group Therapy) ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มประชุมตอนเช้า กลุ่มจิตบำบัด กลุ่มสัมมนา กลุ่มเผชิญหน้า กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ

ข. งานบำบัด (Work Therapy) แบ่งสมาชิกออกไปฝึกอาชีพที่โรงงานฝึกอาชีพ ของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ เช่น ช่างไม้ ช่างโลหะ เกษตร เลี้ยงสัตว์ ช่างฝีมือ การตลาด โดยฝึกให้สมาชิกรู้จักการขาย

ค. วิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม : การลงโทษและการให้รางวัลเป็น เครื่องมือในการพัฒนาสมาชิกอีกวิธีหนึ่ง

ระยะที่ 3 ระยะกลับเข้าสู่สังคม (Re-entry) ระยะกลับเข้าสู่สังคม เป็นระยะของการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดตามรูปแบบของชุมชนบำบัด โดยรับสมาชิกจากระยะบำบัดรักษาที่ได้รับการประเมินจากตัวสมาชิกเองนักบำบัดและคณะกรรมการศูนย์ฯแล้วว่ามีความพร้อมทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อชุมชนบำบัดด้วย เพื่อเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติ กลับสู่สังคมให้เกิดความรู้ ความชำนาญและมีประสบการณ์ที่ดี เพียงพอที่จะกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

ระยะที่ 4 ระยะติดตามหลังรักษา (After-care Stage) ระยะติดตามหลังรักษา เป็นระยะสุดท้ายของโปรแกรมการบำบัดตามรูปแบบชุมชนบำบัด ซึ่งต้องผ่านระยะที่ 1, 2 และ 3 และมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งทางสังคม อารมณ์ จิตใจ และความรู้สึกนึกคิดในด้านอื่น ๆ และสามารถแก้ไขปัญหายุ่งยากในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด จึงจำหน่ายสมาชิกให้กลับไป

อยู่บ้าน อยู่กับครอบครัวมีงานทำ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างบุคคลผู้มีประโยชน์ ซึ่งใช้ระยะเวลา 3-5 ปี

การจัดการศึกษาสายสามัญ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มีสาระสำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 1-16)

1. ความเป็นมา

การจัดการศึกษาสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมา ก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการจะมีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ซึ่งดำเนินการเปิดเป็นชั้นเรียน มีครูสอนเป็นรายวิชา ในแต่ละระดับชั้น
2. การศึกษาทางวิทยุไปรษณีย์ ศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุและมาพบกลุ่มร่วมกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่มหรือจดหมายสอบถามได้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว หลักสูตรและวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใดแล้ว จะต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับ ไม่สามารถที่จะเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบได้ไว้แต่ละรูปแบบการเรียนก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธี คือ การเรียนแบบชั้นเรียน การเรียนแบบทางไกล และการเรียนแบบศึกษาด้วยตัวเอง ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ครบถ้วนทั้ง 3 วิธีเรียน และเมื่อนักศึกษาสอบได้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ให้จบหลักสูตรได้แต่ละระดับ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียน

วิชาสามัญระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน และสามารถเทียบโอนวิชาอาชีพที่ผู้เรียนจบจากสถานศึกษา หรือสถานประกอบการที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ตลอดจนอาชีพที่ผู้เรียนประกอบกิจการอยู่ มาเทียบโอนผลการเรียนในหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดได้อีกด้วย

2. วิธีการเรียน

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ได้กำหนดวิธีการเรียนไว้ 3 วิธี คือ

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ใช้อักษรย่อว่า (ชร.)
2. วิธีเรียนแบบทางไกล ใช้อักษรย่อว่า (ทก.)
3. วิธีเรียนด้วยตนเอง ใช้อักษรย่อว่า (ตอ.)

การเรียนทั้ง 3 วิธีนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือจะเลือกเรียนทั้ง 3 วิธี ในเวลาเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการลงทะเบียนเรียน และความพร้อมของผู้เรียนในด้านเวลา ค่าใช้จ่ายและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน รายละเอียดของแต่ละวิธีเรียนพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ชร.) คือ วิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียน เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็น หรือในตอนค่ำ หลังจากที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เมื่อศึกษาเล่าเรียนและ ทำกิจกรรมการเรียนจนครบเงื่อนไขตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ก็ให้จบการศึกษาแต่ละระดับ เมื่อจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2. วิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำ เช่น อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเมื่อผู้เรียนไปขึ้นทะเบียนเป็น นักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างๆแล้วก็จัดหาหนังสือหรือตำราต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้โดยฝึกหัดทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ฟังรายการวิทยุจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย เครื่องข่ายที่ 2 เพื่อการศึกษา (สวศ 2) ออกอากาศทุกวัน ระหว่างเวลา 05.30-21.10 น. ในระบบ เอ.เอ็ม. ขนาดคลื่นความถี่ที่กรุงเทพมหานคร 1467 กิโลเฮิรตซ์ นอกจากนี้นักศึกษาจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ละระดับเมื่อเรียนจบตามหลักสูตรแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

3. วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีการเรียนที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับวิธี การเรียนแบบทางไกล คือ นักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียนจะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าอ่านตำรา ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่าการเรียนวิธีเรียนแบบ ทางไกล ไม่ต้องกังวลกับการติดตามฟังรายการต่าง ๆ ซึ่งเป็นบทเรียนทางวิทยุ (ถ้าหากมีเวลาว่างจะเปิดฟังเสริม ความรู้ก็เป็นผลดีแก่นักศึกษาเอง) ต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75% ของเวลาพบกลุ่มทั้งหมดและต้องผ่านเกณฑ์การประเมินด้วย ถ้านักศึกษาที่สอบได้ครบหมวดวิชาและผ่าน กิจกรรมกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะได้รับประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์ และสิทธิที่จะนำไปศึกษาต่อหรือสมัครเข้าทำงานได้ เช่นเดียวกับผู้ที่จบจากในระบบโรงเรียนทุกประการ

3. การประเมินผล

ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 นั้น หลักการสำคัญในการประเมินผลก็คือ ให้ประเมินเป็นรายหมวดวิชา

สาระสำคัญของระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ในส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือ

1. การให้อำนาจสถานศึกษา

ระเบียบนี้ให้อำนาจแก่หัวหน้าสถานศึกษาที่จะ

- 1.1 ประเมินผลระหว่างภาคเรียนได้ด้วยสถานศึกษาเอง
- 1.2 ให้หัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตรของนักศึกษาได้
- 1.3 ให้สถานศึกษาออกหลักฐานแสดงผลการเรียนและใบรับรองต่าง ๆ ได้

2. เกณฑ์การประเมินผล ระเบียบนี้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ ดังนี้

2.1 การเรียนแบบชั้นเรียนและการเรียนทางไกล ต้องสอบให้ได้คะแนน ในแต่ละหมวดวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนระหว่างภาค และคะแนนปลายภาคเรียน รวมกัน

2.2 การให้ระดับผลการเรียนคิดจากคะแนนระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน รวมกัน

2.3 การเรียนแบบตนเองไม่มีคะแนนระหว่างภาคเรียนให้ใช้เกณฑ์ตัดสินคะแนนการสอบปลายภาค แต่ละหมวดวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

4. การตัดสินผลการเรียน

ตัดสินผลการเรียนของการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยม

ศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นหมวดวิชา หมวดวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ระดับ 1-4 ถือว่าสอบหมวดวิชานั้นได้

2. นักศึกษาที่ไม่เข้าสอบปลายภาคเรียน ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ให้ผลการเรียนเป็น "0" คือ สอบหมวดวิชานั้นไม่ได้ นักศึกษาที่จะมีสิทธิเข้าสอบปลายภาคเรียน ต้องมีคุณสมบัติ

- วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของเวลาเรียนทั้งหมด

- วิธีเรียนแบบทางไกล ต้องมีเวลาพบกลุ่มตามเกณฑ์การพบกลุ่มที่กำหนด

3. วิธีเรียนแบบชั้นเรียนและวิธีเรียนแบบทางไกล ต้องสอบคะแนนระหว่างภาค รวมกับคะแนนปลายภาคได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงจะถือว่าสอบได้

4. วิธีเรียนด้วยตนเอง ต้องสอบให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนปลายภาค (เรียนด้วยตนเอง ไม่มีคะแนนระหว่างภาค)

5. การกำหนดตัวเลขแสดงค่าระดับผลการเรียน กำหนดดังนี้

คะแนนร้อยละ 80-100 ให้ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

คะแนนร้อยละ 70-79 ให้ระดับ 3 หมายถึง ดี

คะแนนร้อยละ 60-69 ให้ระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนร้อยละ 50-59 ให้ระดับ 1 หมายถึง ผ่าน

ร้อยละ 0-49 ให้ระดับ 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

นักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จบหลักสูตร ซึ่งจะมีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่จบในระบบโรงเรียนทุกประการ จะต้องผ่านเกณฑ์ดังนี้

1. สอบได้หมวดวิชาบังคับได้ 5 หมวดวิชา

2. สอบได้หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา

3. ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มและกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ของแต่ละวิธีเรียนกำหนด

4. ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนก็อาจจบได้ก่อนกำหนด

6. สาระสำคัญของกฎระเบียบโอนวิชาสามัญ

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 (ข้อ 14) ซึ่งอาจจะอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่เรียนการศึกษาผู้ใหญ่ หรือเรียนในระบบโรงเรียน หรือเรียนในระดับเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 ซึ่งยังไม่จบ หลักสูตรและสอบไว้ได้บางหมวดวิชาหรือรายวิชาแล้วและต้องออกจากสถานศึกษาไป สามารถ นำผลการเรียนมาขอเทียบโอนได้ ซึ่งมีข้อกำหนดดังนี้

ข้อกำหนดในการขอเทียบโอนผลการเรียน

1. ต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาในโรงเรียนทุกประเภท
2. ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ต้องลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาตามหลักสูตร

การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

4. ต้องนำระเบียบแสดงผลการเรียนฉบับจริง มาแสดงในวันลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียน

7. วิธีการเทียบโอนผลการเรียน

- เทียบโอนผลการเรียนในลักษณะหมวดวิชา
- เทียบโอนผลการเรียนในลักษณะรายวิชา

1. การเทียบโอนผลการเรียนในลักษณะหมวดวิชา

นักศึกษาที่สอบผ่านเป็นหมวดวิชา สามารถนำผลการเรียนที่สอบผ่านแล้ว มาเทียบโอนหมวดวิชาเดียวกันตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 ได้ โดยเสีย ค่าลงทะเบียนขอเทียบโอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหมวดวิชาละ 75 บาท

2. การเทียบโอนผลการเรียนในลักษณะรายวิชา

การตัดสินใจผลการเรียนเมื่อมีการเทียบโอนผลการเรียนในลักษณะรายวิชา

2.1 คะแนนระหว่างภาคเรียน การเรียนวิธีชั้นเรียน วิธีทางไกล ให้ปฏิบัติตาม ระเบียบประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530

2.2 คะแนนปลายภาคเรียน คะแนนเต็มปลายภาคเรียนที่ต้องสอบให้ได้โดย นำคะแนนปลายภาคเรียนของแต่ละวิธีเรียน ลบด้วยคะแนนสะสมของหมวดวิชาเดียวกันจะได้

คะแนนเต็มที่ต้องสอบปลายภาคในหมวดวิชานั้น (คะแนนปลายภาค - คะแนนสะสม = คะแนนเต็มปลายภาคที่ต้องสอบนำคะแนนปลายภาคที่สอบได้รวมกับคะแนนสะสมจะได้คะแนนปลายภาค)

2.3 นำคะแนนระหว่างภาครวมกับคะแนนปลายภาค แล้วตัดสินให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530

การโอนผลการเรียนในลักษณะคะแนนสะสม และผลการเรียนหมวดวิชาที่ขอโอนนั้นไม่ผ่าน คะแนนสะสมรายวิชายังมีผลใช้ในการลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชานั้นในโอกาสต่อไป

8. สาระสำคัญของการเทียบโอนวิชาอาชีพ

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถศึกษาและเทียบโอนวิชาอาชีพ เพื่อนับเป็นหมวดวิชาในวิชาเลือกได้ 3 หมวดวิชา ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ของการเทียบโอนวิชาอาชีพ

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญได้ศึกษาวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยากร และนำผลการเรียนมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาอาชีพได้
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญได้ศึกษาจากสถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ นำผลการศึกษาวิชาอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาอาชีพได้
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาอาชีพ การประกอบวิชาอาชีพ อยู่แล้วและการเสนอโครงการอาชีพ นำผลงานมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาอาชีพได้

9. วิธีการเทียบโอนวิชาอาชีพ

การเทียบโอนวิชาอาชีพ สามารถกระทำได้ 5 วิธี คือ

1. เทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยากร คือ การให้นักศึกษาไปเรียนในแหล่งการศึกษาอื่นที่ใช้หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่หน่วยงานราชการอื่นให้การรับรอง แล้วนำผลการเรียนกลับมา
2. เทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ คือการให้นักศึกษาไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษาได้พิจารณากำหนดแล้วนำมาขอเทียบโอนผลการเรียน

3. เทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ คือ การให้นักศึกษาได้ใช้ประสบการณ์ทางอาชีพที่ตนเองมีอยู่ มากำหนดค่าและประเมินผลการเรียน (ซึ่งจะเทียบได้ 1 หมวดวิชา)

4. เทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ คือการให้นักศึกษาใช้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบันมากำหนดค่าและประเมินผลการเรียน

5. เทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ คือการให้นักศึกษาได้สร้างงานหรืออาชีพ เพื่อการมีรายได้ให้กับตนเองโดยการเขียนโครงการ และแผนการประกอบอาชีพให้สถานศึกษากำหนดค่า แล้วนำสู่การปฏิบัติ จัดให้มีการติดตามประเมิน ผลการเรียน ของนักศึกษา

การศึกษาและเทียบโอนผลการเรียนทั้ง 5 วิธีนี้ สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ โดยตั้งกรรมการพิจารณา

10. ข้อกำหนดในการขอเทียบโอนวิชาอาชีพ

1. การเทียบโอนวิชาอาชีพสามารถนำไปเทียบโอนได้เพียงระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น หากนำไปเทียบโอนในระดับใดแล้ว จะนำไปเทียบโอนในระดับอื่นอีกไม่ได้

2. ในกรณีศึกษานำใบสำคัญที่เรียนวิชาอาชีพมาแสดง ใช้เวลาเรียนตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ไม่สามารถหาใบแสดงผลการเรียนมาเสนอได้ จะให้ระดับผลการเรียนของนักศึกษาผู้นั้นเป็น 1 หรือผ่านไว้ก่อนหากนำหลักฐานมาแสดงได้ให้ปรับระดับผลการเรียนภายหลัง

3. ในกรณีนักศึกษาเรียนจบหลักสูตรวิชาอาชีพระยะเวลา เช่น 500 ชั่วโมง กำหนดให้ได้เท่ากับ 2 หมวดวิชาของมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษา และถ้าหากผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรวิชาอาชีพ 300 ชั่วโมง ที่เหลืออีก 50 ชั่วโมง จะนำไปรวมกับหลักสูตรวิชาอาชีพอื่น ๆ เพื่อนับจำนวนชั่วโมงเรียนอีกไม่ได้

4. ในกรณีที่นักศึกษาเรียนจบหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น ๆ เช่น 100 ชั่วโมง 150 ชั่วโมง ลักษณะนี้ก็สามารถนำจำนวนชั่วโมงมานับรวมกัน และให้รวมผลการเรียนเข้าด้วยกันได้

11. การจบการศึกษา

เมื่อนักศึกษาเรียนและสอบผ่านเกณฑ์ได้ครบหมวดวิชา ตามเงื่อนไขของหลักสูตรแล้วประสงค์จะขอรับหลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตร จะต้องยื่นคำร้องขอจบ

การศึกษา ณ สถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาไว้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือโรงเรียนผู้ใหญ่) เมื่อสถานศึกษาตรวจสอบหลักฐานถูกต้องแล้ว จะดำเนินการออกหลักฐาน การเรียนหรือประกาศนียบัตรให้นักศึกษาผู้นั้นต่อไป

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 มีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานให้ ผู้เรียนมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพตามความสามารถและความสนใจ ตลอดจนรู้จัก หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกงานอาชีพ หรือปรับปรุงส่งเสริมอาชีพที่ทำ อยู่ให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ให้ประโยชน์การดำรงชีวิต ในปัจจุบันและอนาคต โดยปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งความเป็นเอกภาพของชาติโดยส่วนรวมเป็นหลัก สอดคล้องกับ สภาพการแก้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. ให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาเพิ่มเติม และเป็น แนวทางในการประกอบอาชีพ รวมทั้งแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้
2. ให้รู้จักคิดแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการคิดเป็นใช้องค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลที่เกี่ยวกับสังคม สิ่งแวดล้อม และข้อมูลพิจารณา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
3. ให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และศิลปวัฒนธรรม อันดีงาม

4. คุณค่าของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ และให้มีทักษะในการใช้ภาษาไทย
5. ให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักสิทธิและหน้าที่พลเมืองในระบบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่องานตนเอง ครอบครัว และสังคม
6. ให้มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ มีความขยัน อดทน ประหยัด รู้จักสงวนทรัพย์ากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งปัจจุบันและอนาคต

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ)		กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก)	
พื้นฐาน 1	100 สภาพ	ภาษาไทย	20 สภาพ
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต		คณิตศาสตร์	20 สภาพ
- วิชาอาชีพ		ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	20 สภาพ
- ทักษะภาษาไทย		- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1	
- ทักษะคณิตศาสตร์		ภาคเหนือ	20 สภาพ
- หลักสูตรคู่มือสอน พุทธศักราช 2535		- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2	
พื้นฐาน 2	50 สภาพ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20 สภาพ
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต		- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3	
- ทักษะภาษาไทย		ภาคกลาง	20 สภาพ
- ทักษะคณิตศาสตร์		- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4	
พื้นฐาน 3	30 สภาพ	ภาคตะวันออก	20 สภาพ
- วิชาอาชีพท้องถิ่น		(เลือกเรียนได้เพียง 20 สภาพ)	
- ทักษะภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	20,40 สภาพ
- ทักษะคณิตศาสตร์		- ภาษาอังกฤษ 1	20 สภาพ

กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ)		กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก)
พื้นฐาน 4	10 สภาพ	- ภาษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต 40 ชั่วโมง (เลือกเรียน 20 หรือ 40 สภาพ ได้เพียง 1 ภาษา)
- กิจกรรมการพบกลุ่ม		อาชีพ (ทักษะ) 30,60 สภาพ
- จัดทำโครงการปฏิบัติ (อย่างน้อย 20 ชั่วโมง)		เลือกเรียนหรือเทียบโอนตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กรมการ ศึกษานอกโรงเรียน กำหนดให้ไม่น้อย กว่า 30 สภาพ หรือ 60 สภาพ ใช้ เวลา 3 ชั่วโมง/สภาพ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 จะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

1. ต้องสอบได้กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) จำนวน 190 สภาพ และกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ
2. ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน (หรือหนึ่งปีครึ่ง) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบก่อนกำหนดได้

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 มีหลักการสำคัญดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เตรียมคนเข้าสู่อาชีพและพัฒนาอาชีพเสริมที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น
 2. เพื่อให้ผู้เรียนนำประสบการณ์จากการเรียนรู้ มาใช้เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน
 3. เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของชาติโดยไม่ละทิ้งวิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น
 4. พัฒนานุคลิกภาพของผู้เรียนในด้านจริยธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศ
 5. เป็นการศึกษาที่จัดให้ประสานสัมพันธ์กันทั้งในและนอกระบบโรงเรียนโดยยอมรับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนให้มีการเทียบโอนผลการเรียนทักษะและประสบการณ์งานอาชีพได้
- จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคมสิ่งแวดล้อม และวิชาการ
2. มีความรู้และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ การศึกษาเพิ่มเติม การดำเนินชีวิต
3. เห็นคุณค่าและดำรงชีวิตได้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมอันดีงาม
4. เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ รู้จักพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
5. เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัวและสังคม
6. มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ ฝึกให้ขยัน อดทนและประหยัด ตลอดจนรู้จักสงวนบำรุงรักษาสาธารณสมบัติและทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

**โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530**

หมวดวิชาบังคับ มี 4 หมวดวิชา

1. หมวดวิชาภาษาไทย	7 หน่วยการเรียนรู้
2. หมวดวิชาคณิตศาสตร์	3 หน่วยการเรียนรู้
3. หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	13 หน่วยการเรียนรู้
4. หมวดวิชาโลกของงานอาชีพ	3 หน่วยการเรียนรู้

หมวดวิชาเลือก มี 6 หมวดวิชา (เลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา) มีดังนี้

1. หมวดวิชาภาษาไทย	
1.1 หมวดวิชาภาษาไทย 1	9 หน่วยการเรียนรู้
2. หมวดวิชาคณิตศาสตร์	
2.1 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ 1	9 หน่วยการเรียนรู้
2.2 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ 2	9 หน่วยการเรียนรู้
3. หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
3.1 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคเหนือ	
3.2 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
3.3 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคกลาง	
3.4 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออก	
3.5 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคใต้	
3.6 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตในโรงงาน	
4. หมวดวิชาอาชีพ	
4.1 หมวดวิชาอาชีพ 1	
4.2 หมวดวิชาอาชีพ 2	
4.3 หมวดวิชาอาชีพ 3	
4.4 อาชีพที่เป็นการฝึกทักษะ (200 ชั่วโมง = 1 หมวดวิชา)	
5. หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ	
5.1 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ 2	
5.2 หมวดวิชาภาษาอังกฤษแบบเข้ม	

5.3 หมวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต 180 ชั่วโมง

6. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

6.1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1

6.2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2

เกณฑ์การจบหลักสูตร ต้องสอบได้หมวดวิชาบังคับจำนวน 4 หมวดวิชาและหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และจะต้องผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มีแนวคิด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532:47) สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการสำคัญ 8 ประการ คือ

- 1.1 เลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด
- 1.2 ประกอบอาชีพ หาความรู้เพิ่มหรือศึกษาต่อ
- 1.3 เกิดความงอกงามทางสติปัญญา
- 1.4 ปลูกฝังคุณธรรมและความกล้าทางจริยธรรม
- 1.5 ผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติ
- 1.6 เน้นการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- 1.7 สนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาสังคม
- 1.8 เปิดโอกาสให้ศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งอื่น ๆ

2. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาบังคับ มี 6 หมวดวิชา (เลือกได้ 5 หมวดวิชา)

- 2.1 หมวดวิชาภาษาไทย 1
- 2.2 หมวดวิชาสังคมศึกษา 1
- 2.3 หมวดวิชาพลานามัย
- 2.4 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1

(เลือกเพียง 1 หมวดวิชา)

2.5 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2

2.6 หมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมี 6 สาขาวิชา คือ วิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรม (เลือกลงทะเบียนเพียง 1 สาขาวิชา)

หมวดวิชาเลือก มี 4 หมวดวิชา กับ วิชาภาษาต่างประเทศอีก 6 ภาษา (เลือกได้ 3 หมวดวิชา) ชื่อหมวดวิชามีดังนี้

1. หมวดวิชาภาษาไทย 2
2. หมวดวิชาสังคมศึกษา 2
3. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3
4. หมวดวิชาคณิตศาสตร์

5. หมวดวิชาภาษาต่างประเทศมี 6 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาอาหรับ (ภาษาต่างประเทศเลือกได้ไม่เกิน 2 ภาษา สอบได้ 1 ภาษา นับให้ 1 หมวดวิชา สอบได้ 2 ภาษานับให้ 2 หมวดวิชา)

3. การจบหลักสูตร จะต้องได้วิชาบังคับ 5 หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชาและผ่านกิจกรรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ได้จัดบริการการเรียนการสอนให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยได้รับการช่วยเหลือจากกองการศึกษาพิเศษ และกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ด้วยการเชิญวิทยากรทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ได้จัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนบำบัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ด้านการศึกษาสายสามัญ รูปแบบการดำเนินการสอนเป็นแบบการศึกษาผู้ใหญ่ โดยได้ประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี มีการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายให้แก่ผู้สมัครใจเข้าเรียน ใช้หลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

การจัดการศึกษาระดับประถม ได้มีการจัดการเรียนการสอนทุกวัน โดยมีอาจารย์

จากกองการศึกษาพิเศษ ใช้วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ส่วนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น วิธีเรียนแบบทางไกล โดยมีการพบกลุ่มในวันอาทิตย์ ครั้งละ 3 ชั่วโมง ตั้งแต่ 9.00 - 12.00 น.

2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ ได้มีการจัดการศึกษาสายอาชีพโดยใช้หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดบริการ 2 วิชา คือ คอมพิวเตอร์และพิมพ์ดีด วิชา คอมพิวเตอร์มีการจัดการเรียนการสอนในวันอังคาร เวลา 14.00-16.00 น. ส่วนพิมพ์ดีดนั้น เรียน ในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 14.00-16.00 น.

3. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพชีวิตให้มีความสมบูรณ์ทั้ง ร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตเข้ากับสังคมภายนอกได้ ซึ่งจัดแบ่ง กลุ่มกิจกรรมไว้ 2 กิจกรรม ดังนี้

3.1 กิจกรรมกลุ่มบำบัด

วิธีการบำบัดรักษาทางด้านจิตใจวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจในการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติดด้านฟื้นฟูสมรรถภาพแบบชุมชนบำบัด โดยนำหลักการทางทฤษฎีจิตวิทยาแนว การวิเคราะห์ การสื่อสารระหว่างบุคคล และแนว Gestalt Therapy มาเป็นพื้นฐานในการทำ กิจกรรมบำบัด

กลุ่มจิตบำบัด เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสภาวะปัจจุบัน เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสามารถสังเกตเห็นได้ สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้ สำหรับอดีตเป็น สภาวะที่ผ่านพ้นไปแล้ว ไม่สามารถจะย้อนหลังเข้าไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ และอนาคตก็เป็น สภาวะที่ยัง ไม่เกิดขึ้น ไม่มีความแน่นอนในการคาดการณ์

วิธีดำเนินการ

1. คัดเลือกสมาชิกที่มีพื้นฐานทางชีวสังคมที่คล้ายคลึง ไม่ควรให้แตกต่างกัน มาก เช่น ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ชุมชนบำบัด ระยะเวลาที่ใช้ยาเสพติด ประเภทของ ยาเสพติดที่ใช้ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา เป็นต้น จำนวน 6-8 คน
2. นำสมาชิกที่คัดเลือกไว้แล้ว มาเข้ากลุ่มโดยจัดเก้าอี้เป็นรูปวงกลม เพื่อให้ สมาชิกสามารถสื่อสารภายในกลุ่มได้ทุกคน
3. ผู้นำกลุ่มต้องอธิบายให้สมาชิกทราบถึงความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มจิตบำบัด
4. ผู้นำกลุ่มควรกระตุ้นให้สมาชิกภายในกลุ่มแสดงความรู้สึก หรือ ความคิดเห็น ของตนเอง และเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นร่วมแสดงความคิดเห็น

5. ในกรณีที่สมาชิกมีปัญหาหลายเรื่อง ควรเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา แต่ละปัญหา ปัญหาใดที่สมาชิกเห็นว่าสำคัญที่สุด ก็ควรนำปัญหานั้นขึ้นมาหาแนวทางแก้ไขก่อน ส่วนปัญหาอื่นๆอาจนำมาพูดคุยในครั้งต่อไป(ไม่จำเป็นต้องแก้ไขทุกปัญหาในการทำกลุ่มขณะนั้น)

กลุ่มนันทนาการ

วิธีดำเนินการ

1. คณะรับผิดชอบจัดผู้ดำเนินการกลุ่ม จำนวน 1-2 คน
2. เมื่อได้ผู้นำกลุ่มแล้ว ผู้นำกลุ่มควรมีการเตรียมล่วงหน้าว่า จะดำเนินกลุ่มอย่างไร แบบไหน จะมีเกมส์อะไรบ้าง

3. ผู้นำกลุ่มทำกลุ่มโดยเปิดกลุ่มว่า กลุ่มจะดำเนินไปอย่างไร โดยมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกจะเป็นการเล่นเกมส์ต่าง ๆ ที่ได้จัดมา และขั้นตอนหลังจะเป็นภาคบันเทิง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด ใน 2 ขั้นตอนนี้

4. ผู้นำกลุ่มจะต้องดำเนินกลุ่มโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ดูการแสดงออก ท่าทาง เพื่อช่วยในการประเมินผลพฤติกรรมของสมาชิกนั้นด้วย

5. ดำเนินกลุ่มใช้เวลาประมาณ 30-35 นาที

6. เมื่อสิ้นสุดขั้นตอนหลังแล้ว สมาชิกทุกคนร่วมร้องเพลง กอดคอกันจึงจบกลุ่ม

กลุ่มธรรมะ

วิธีดำเนินการ

สมาชิกทุกคน เข้ามานั่งในห้องประชุมร่วมกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ ผู้มีความรู้ทางธรรมะเป็นผู้ดำเนินการ เริ่มกลุ่มด้วยการให้สมาชิกสวดมนต์ กราบพระ แล้วให้นั่งสมาธิ ประมาณ 5 นาที ต่อจากนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบก็จะให้ความรู้ เล่าเรื่องราวต่าง ๆ เป็นอุทาหรณ์ และข้อเตือนใจ เปรียบเทียบการทำความดี-ความชั่ว จะได้ผลตอบแทนอย่างไร รวมทั้งการเล่านิทานชาดก นิทานประกอบธรรมะ พร้อมทั้งมีการถาม-ตอบปัญหา ควบคู่กันไปด้วย บางครั้งก็นำเทพปกรณธรรมที่น่าสนใจมาเปิดให้สมาชิกฟังหรือสลับกับการให้ สมาชิกนำเรื่องต่าง ๆ ที่เคยมีความรู้ ได้รับทราบมา ได้ค้นคว้ามา หรือจากประสบการณ์ของ ตนเอง มาเล่าให้เพื่อนสมาชิกด้วยกันฟัง เวลาที่กำหนดประมาณ 45 นาที สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

วิธีดำเนินการ

เมื่อมีสมาชิกได้รับรางวัลในการลากลับไปเยี่ยมบ้านชั่วคราวในแต่ละครั้ง สมาชิกที่มีหน้าที่ในคณะผู้รับผิดชอบจะเรียกพบสมาชิกที่ได้รับการลานั้น หรือนัดหมายก่อนที่จะถึงเวลาที่

สมาชิกกำหนดออกจากศูนย์ก่อนก็ได้ โดยเมื่อเรียกผู้ได้รับอนุญาตให้ลาได้แล้วนั้น สมาชิกคณะผู้รับผิดชอบแต่ละคน จะทำการแนะนำให้แนวทางทั้งจากจุดมุ่งหมายของกลุ่มนี้ และจุดมุ่งหมายส่วนตัวที่สมาชิกได้วางแผนไว้ โดยให้แนวทางในการปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งจากประสบการณ์ของแต่ละคน และประสบการณ์ที่ได้รับการเรียนรู้จากผู้อื่นที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกในการปรับตัวเองระหว่างอยู่ในสังคม ซึ่งเป็นหนทางที่จะช่วยให้จิตใจสมาชิกมองเห็นสิ่งที่ถูกที่ควรและจะเกิดภาคภูมิใจเมื่อการปฏิบัตินั้น ๆ ของการลาไปและกลับแต่ละครั้งเสร็จสิ้นลงโดยใช้ระยะเวลาจากการนี้ประมาณ 25-30 นาที ก่อนออกจากศูนย์ฯ ในการลาแต่ละครั้ง

3.2 กิจกรรมงานบำบัด (Work Therapy)

การที่จะนำคนไข้ติดยาเสพติด มารับการบำบัดรักษาในรูปแบบชุมชนบำบัด จะต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปีครึ่ง นับว่าเป็นเวลาที่นานพอสมควร ฉะนั้นตลอดระยะเวลาที่สมาชิกเข้ามาอยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาตามเวลาดังกล่าวจึงต้องพิจารณาถึง สิ่งที่สมาชิกจะได้รับตลอดเวลาของการบำบัดรักษานั้น งานจึงเป็นสิ่งที่สมาชิกทุกคนได้ฝึกเพราะตลอดเวลาของการใช้ยา สมาชิกเหล่านี้ไม่ได้สนใจในการทำงาน ไม่สนใจที่จะเรียนใช้เวลาไปกับยาเสพติด ฉะนั้นควรจะฝึกให้สมาชิกเหล่านี้ได้ฟื้นฟูความรู้ความสามารถเดิม ๆ ขึ้นมาอีก เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความชำนาญขึ้น นอกจากนั้นงานบางอย่างสมาชิกยังไม่ได้เคยทำมาก่อน ก็เป็นการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อนำผลของการฝึกงานนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพในสังคมข้างนอกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างประสบการณ์ให้เกิดในตัวสมาชิกในงานต่าง ๆ ที่มีทั้งงานที่สมาชิกถนัดและงานที่สมาชิกไม่ชอบ
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักจัดการวางแผนในการทำงานว่าสิ่งใดควรทำก่อน สิ่งใดควรทำทีหลัง
3. เพื่อฝึกให้สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. สร้างความขยัน อดทน ให้เกิดขึ้นในตัวสมาชิก
5. สร้างความสามัคคีรักใคร่ในหมู่สมาชิกด้วยกัน ขณะทำงานเป็นหมู่ เมื่อกลับออกสู่สังคม จะสามารถเข้ากับผู้อื่นได้
6. เพื่อนำเอาความรู้ความชำนาญจากการฝึกงาน ไปเป็นประโยชน์ ประกอบเป็นอาชีพได้เมื่อออกสู่สังคมในระยะสุดท้าย

การจัดทีมงาน

เมื่อเราได้ตระหนักถึงประโยชน์ในการที่สมาชิกจะได้รับดังกล่าวแล้ว จึงมีการแบ่งทีมงาน โดยอาศัยความเหมาะสม ความจำเป็น สถานการณ์ของแต่ละหน่วยงานนั้นมีความเหมาะสมที่จะจัดสมาชิกที่มีอยู่ขณะนั้นในทีมงานใดบ้าง สำหรับโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ได้ จัดทีมงานของสมาชิกให้เหมาะสม ดังนี้

1. ทีมงานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ดังนี้

1. รับโทรศัพท์เข้า-ออก ลงรายการ แจ้งผู้ที่มีโทรศัพท์เข้า
2. รับผิดชอบบุคคล เข้า-ออก หรือผู้ที่มาติดต่อลงรายการ
3. รับผิดชอบความสะอาดห้องทำงาน ห้องสมุด สวนหย่อม ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการยืมออกไปใช้งานต่าง ๆ และรับกลับมาเมื่อใช้งานเสร็จแล้ว
4. รายงานผลการปฏิบัติงานทุกวัน
5. เวลาปฏิบัติงาน 07.00-17.00 น.

2. ทีมงานครัวและความสะอาด มีลักษณะงานและหน้าที่ดังนี้

1. จัดเตรียมอาหารให้แก่สมาชิกทุกคนในศูนย์ชุมชนบำบัด
2. จัดโต๊ะอาหาร-เครื่องใช้ ให้เพียงพอต่อจำนวนสมาชิก
3. จัดหาน้ำดื่มให้สมาชิก
4. จัดหาน้ำดื่มและอาหารให้แก่แขกเยี่ยมชม
5. ทำความสะอาดภาชนะใส่อาหารและเครื่องใช้
6. ทำความสะอาดครัว โต๊ะอาหาร
7. รับผิดชอบงานอื่น ๆ ที่ศูนย์ชุมชนมอบหมาย

3. ทีมงานแม่กอง มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้

1. ประกอบอาหาร-ขนมชนิดต่าง ๆ ตามตารางการทำงาน
2. บรรจุหีบห่อ-ตรวจเช็ค และจัดส่งทีมงานการตลาด
3. รับผิดชอบการล้างของผลผลิต
4. ทำความสะอาดภาชนะ เครื่องใช้ ตลอดจนสถานที่ในการประกอบการ

4. ทีมงานศิลปหัตถกรรม มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้

1. ตัดเย็บประกอบผลิตภัณฑ์งานศิลปหัตถกรรม ต่าง ๆ
2. จัดส่งผลผลิตไปยังทีมงานตลาด
3. ทำความสะอาด จัดระเบียบบริเวณทีมงาน

5. ทีมงานตัดเย็บ-การตลาด มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้

1. จำหน่ายและจัดส่งผลผลิตต่าง ๆ ที่ส่งเข้ามาจากทีมงานต่าง ๆ
2. จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของผลผลิตที่ส่งเข้าและออกภายในทีมงาน
3. ตัดเย็บ และ ซ่อมแซมเครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายใน

บริเวณโรงพยาบาล

4. ตัดเย็บและซ่อมแซมเสื้อผ้าให้แก่สมาชิก
5. ทำความสะอาด จัดระเบียบบริเวณทีมงาน

6. ทีมงานอุตสาหกรรม มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้

1. ประกอบและติดตั้งอุปกรณ์มุ้งลวด-เหล็กดัด
2. เชื่อม-ประกอบอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้โลหะต่าง ๆ
3. ซ่อมบำรุงอุปกรณ์โลหะตามหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงพยาบาล
4. ตกแต่ง ฟันสี ทาสี เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์โลหะต่าง ๆ
5. ทำความสะอาด ดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ บริเวณทีมงาน

7. ทีมงานเกษตรกรรม 1 มีลักษณะงานและหน้าที่ดังนี้

1. รับผิดชอบการปลูกผัก พืชไร่ ไม้ผล และไม้ดอก ตามความเหมาะสมกับฤดูกาลและความต้องการของตลาด

2. รับผิดชอบจัดเวรผลัดเปลี่ยนรดน้ำพืชผัก พรอนดิน กำจัดวัชพืชที่ปลูกไว้ตามเวลาที่กำหนด

3. ดูแลใส่ปุ๋ย ฮอร์โมน พืชผักตามชนิดที่ปลูกไว้ ตลอดจนฉีดยาฆ่าแมลง
4. วางแผนการจัดจำหน่ายและการปลูกให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด
5. ออกสืบราคาพืชผักจากตลาดภายนอก
6. ดูแลไม้ดอก ไม้ประดับในโถงงาม สวยงาม พรอนดินใส่ปุ๋ยและจัดวาง

กระถางในที่เหมาะสม

8. ทีมงานเกษตรกรรม 2 มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบในการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ไข่ ไก่เนื้อ เป็ด ห่าน กบ
2. ปรับปรุงเล้าของสัตว์เลี้ยงให้ถูกสุขลักษณะตามคำแนะนำของเกษตรกร
3. วางแผนในการเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสมกับสถานที่ และความสามารถในการดูแล
4. ดูแลให้อาหารสัตว์ตามเวลา
5. จัดเวร สับเปลี่ยนออกไปรับเศษอาหารจากตึกโภชนาการ เพื่อนำมาเลี้ยงสัตว์

6. ดูแลเสื้อผ้าสัตว์ให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา
7. ให้มีการฉีดวัคซีนและฮอร์โมนแก่สัตว์เลี้ยงตามเวลาที่เกษตรกรกำหนด
8. วางแผนในการเลี้ยงสัตว์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด
9. ออกสืบราคาสัตว์เลี้ยงจากตลาดภายนอก
9. ทีมงานช่างไม้ มีลักษณะงานและหน้าที่ดังนี้
 1. ประกอบติดตั้งอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ด้านงานไม้ภายในโรงพยาบาล
 2. ซ่อมอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ ด้านงานไม้ภายในโรงพยาบาล
 3. ตกแต่ง ทาสี พ่นสี อุปกรณ์ที่ทำด้วยไม้
 4. ทำความสะอาด ดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนบริเวณที่ทำงาน
10. ทีมงานตกแต่งและเพาะชำ มีลักษณะงานและหน้าที่ ดังนี้
 1. ทำสวนหย่อมภายในบริเวณชุมชนบำบัด
 2. ตกแต่งสถานที่ในเรือนไม้ดอก ไม้ประดับ ให้สวยงาม
 3. ขยายพันธุ์พืชดอก ไม้ประดับ
 4. ดูแล รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ไม้ดอก ไม้ประดับให้งอกงามตลอดเวลา

ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษว่า หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้ว โดยการกิน ฉีด สูบ หรือดม จะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้ โดยเฉพาะลักษณะต่อไปนี้

1. ผู้ใช้ยาต้องเพิ่มขนาดของยาตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยา จะมีอาการขาดยา
3. ผู้ใช้นานเป็นเวลานาน จะเกิดมีความต้องการยานี้มากขึ้น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ที่ใช้นานเป็นเวลานาน ยาจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพร่างกายของผู้ใช้นั้นด้วย

อาภาศิริ สุวรรณานนท์ (2538 : 12) ให้ความหมายของยาเสพติด ไว้ว่า

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุใด ๆ ก็ตาม เมื่อร่างกายได้รับเข้าไปแล้ว จะต้องได้รับอยู่เป็นประจำ และต้องเพิ่มขนาดของสารนั้นเข้าไปเรื่อย ๆ จนในที่สุด ทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้นั้น และทำให้เกิดการเสพติด ซึ่งอาจเกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือเกิดเฉพาะทาง

ด้านจิตใจอย่างเดียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสารชนิดนั้น สารแต่ละชนิดทำให้เกิดการเสพติดทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ส่วนบางชนิดก็ทำให้เกิดการเสพติดเฉพาะทางจิตใจเท่านั้น

องค์การอนามัยโลกให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกาย จะเป็นการกิน ฉีด สูด หรือสูดก็ตามแล้วทำให้มีผลเสียต่อร่างกาย อารมณ์ หรือพฤติกรรมของผู้ใช้ (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2531 : 1)

ประเภทของยาเสพติด

แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ต่อประสาทส่วนกลาง แบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1) ประเภทออกฤทธิ์กดประสาท ได้แก่ มีน มอร์ฟีน โคเคอิน เฮโรอิน และรวมถึงสารสังเคราะห์ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน เช่น เพทิดีน เมธาโดน ฯลฯ

2) ประเภทออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน (ยาบ้า) อีเฟดรีน ฯลฯ

3) ประเภทออกฤทธิ์หลอนประสาท ได้แก่ ลำโพง แอลเอสดี ฯลฯ

4) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน ได้แก่ กัญชา (ซึ่งอาจกระตุ้นหรือหลอนประสาทร่วมกัน)

5) ประเภทยานอนหลับ ได้แก่ ยานอนหลับทั้งในและนอก กลุ่มบาร์บิตูเรต

(Barbiturate & Non-Barbiturate) ยากล่อมประสาทชนิดต่าง ๆ และกลุ่มสุรา

6) ประเภทสารระเหย ได้แก่ กาว ทินเนอร์ ฯลฯ

7) ประเภทอื่น ๆ เช่น นูห์รี้ หมาก กระเทียม

ผลกระทบของการเสพยาเสพติด

1) ผลกระทบต่อผู้เสพ คือ จะมีผลกระทบต่อระบบประสาท และระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนจิตใจของผู้เสพ ดังนั้นจะพบว่าสุขภาพของผู้ที่เสพยาจะทรุดโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ

2) ผลกระทบต่อครอบครัว คือ สุขภาพจิตของคนในครอบครัวเสีย ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนเองและครอบครัว, ขาดความรับผิดชอบ หรือไม่เอาใจใส่ต่อครอบครัวอย่างที่เคยเป็น, ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อการซื้อยา, เป็นภาระของครอบครัว และก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัว เช่น ทำให้ครอบครัวไม่สงบสุข ปัญหาแตกแยก ฯลฯ

3) ผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ คือ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม, ก่อให้เกิดปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาโรคเอดส์ อันเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลอันมีค่า ตลอดจนทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวมอย่างไร้ประโยชน์ เป็นการถ่วงความเจริญความก้าวหน้าและการพัฒนาของสังคม

4) ผลกระทบต่อประเทศไทย ผู้ที่ติดยาเสพติดอาจกล่าวได้ว่า เป็นผู้ทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคง ความสงบสุขของประเทศไทย เนื่องจากรัฐบาลต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินจำนวนมหาศาล เพื่อใช้จ่ายในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยา

แนวทางการป้องกัน

1) การป้องกันตนเอง

- ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาในทางที่ถูก อย่าลองเสพสิ่งที่ไม่รู้ว่ามีภัย
- เลือกคบเพื่อนที่ดี หากทางหลีกเลี่ยงเพื่อนที่ชอบชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- รู้จักใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหา ถ้าไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ควรปรึกษาครูอาจารย์ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ที่สนิทหรือไว้ใจมาแก้ไข
- รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- รู้จักเลือกแนวทางดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้อง

2) การป้องกันครอบครัว

- ความรักความเข้าใจระหว่างพ่อ แม่ ลูก และทุกคนในครอบครัว จะทำให้ครอบครัวมีความสุข เมื่อมีความขัดแย้งในครอบครัว ทุกคนควรช่วยกันแก้ไขปัญหาการขัดแย้งนั้น ๆ ด้วยความเห็นใจซึ่งกันและกัน

- แนะนำตักเตือน ให้ความรู้แก่สมาชิกของตนให้เกิดความตระหนักถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด

- สอดส่องดูแลสมาชิกของตนอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าติดยาให้รีบนำไปบำบัดรักษาทันที และครอบครัวของผู้ติดยาควรจะช่วยและเข้าใจในปัญหาการเสพยาเสพติดนั้น และพร้อมที่จะให้การดูแลหลังการถอนพิษยา

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่สมาชิกและส่งเสริมให้สมาชิก รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3) โรงเรียน

- ควรส่งเสริมจริยธรรมควบคู่ไปกับการเรียน
- ลดการแข่งขันทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดความกดดัน
- ลดการลงโทษที่รุนแรง
- ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา ดนตรี นันทนาการ
- เพิ่มการปรึกษาแนะนำและเอาใจใส่ ตลอดจนเข้าใจจิตวิทยาของเด็ก วัยรุ่น

- คอยสอดส่องพฤติกรรมของเด็กและบุคคลภายนอกที่สงสัยว่าจะนำยาเสพติดมาแพร่ระบาด

- ส่งเสริมการเรียนการสอน เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด

4) เผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด ตามสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

5) การปราบปราม ควรกระทำอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งผลิต

สถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

1) โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลประจำจังหวัด และโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศ

2) โรงพยาบาลธัญญารักษ์

3) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

4) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคใต้ จังหวัดสงขลา

5) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

6) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

7) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดปัตตานี

8) ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดกรุงเทพมหานคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

ประคองศรี แซ่เต็ง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด โดยเจตคติไม่ดีต่อสารระเหย เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บุหรี่ กัญชา และสุรา ตามลำดับ

อารีรัตน์ พันธุ์ทอง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา ร่วมกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคมในการบำบัดรักษาผู้เสพติดสารระเหย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม และรูปแบบการให้แรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์มาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยเสพติดสารระเหยที่เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วย ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2535 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม เปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในด้านความรู้เกี่ยวกับยา

สารระเหย และโทษพิษภัยของสารระเหย ทักษะคิดเกี่ยวกับสารระเหย ความรุนแรงของโรคที่เกิด จากความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการนำบัตรรักษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติด ในกลุ่มนักเรียนไทย โดยทำการศึกษาในนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติด ซึ่งกำลัง ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและในระดับอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 1,102 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสารเสพติด พบว่านักเรียน เกือบ 1 ใน 4 ที่รู้จักสารเสพติดเป็นอันดับแรก คือ ฝิ่น และสารระเหย ชนิดที่ติดง่ายและให้ โทษร้ายแรงที่สุดคือ เฮโรอีน เพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่แนะนำให้นักเรียนได้รู้จักสารเสพติดครั้งแรก ในทัศนะของนักเรียนการใช้สารเสพติดบางประเภท เป็นบางครั้งเพื่อสังคมถือว่าเป็นการ เหมาะสม แต่ถ้าหากใช้สารเสพติดเป็นประจำถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม กลุ่มคนบาง คน ถึงแม้จะรู้ว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดีแต่ก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วย เป็นเพราะความอยากรู้อยาก ลองการแสวงหาสารเสพติดของนักเรียนบางประเภทหาได้ตามร้านค้า เช่น บุหรี่ สุรา/เบียร์ สารระเหย สำหรับกลุ่มยากล่อมประสาท กระตุ้นประสาท เหล้าแห้ง สามารถหาได้จากร้านขายยา สำหรับฝิ่น เฮโรอีน ฝิ่น แอลเอสดี สามารถหาได้จากกลุ่มเพื่อนฝูง

นิธิภา สุวนิช (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลินิก ยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพฯ พบว่า พฤติกรรมเสพติดเฮโรอีน ของวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของวัยรุ่นที่พัฒนามนุษย์ลักษณะไม่เหมาะสม และ สิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยกและแหล่งชุมชนแออัดที่มีการระบาดของ ยาเสพติด

บัญญัติ ดาวกระจาย (2539 : 167) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกัน สารเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติด ที่มีต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน

อารีย์ เงินแย้ม (2539 : 36) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่มีเพศ ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกัน

ประเสริฐ นูนาบี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

พบว่า นักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้าน ความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกลเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อสิ่งเสพติดสูงกว่านักศึกษาทางไกลเพศชาย นอกนั้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน

โยธิน ใจชื่น (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ กลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชาชนในเขต ทุ่งกุลาร้องไห้ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้สายสามัญที่ประชาชนต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 3 และ 4 ในด้านความรู้เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ต้องการอันดับแรก คือ ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย รองลงไป คือ ด้านสิทธิและหน้าที่พลเมือง การวางแผนครอบครัวสันตนาการ

สุรพงษ์ ทองจันทร์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการรับข่าวสารและความต้องการรับการศึกษานอกโรงเรียนของหญิงบริการ ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หญิงบริการส่วนมากต้องการรับการศึกษานอกโรงเรียนด้านสายอาชีพเป็นจำนวนมาก ได้แก่ การทำอาหารไทย เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า การออกแบบเครื่องแต่งกาย และเหตุผลที่ต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มี ความรู้ และเพื่อจะเปลี่ยนอาชีพและเพื่อเพิ่มพูนรายได้

บำเพ็ญ แสงดี (2532:161-162) ได้ศึกษาเรื่องการให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ยังจัดกิจกรรมทางการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ถ้าหากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือในการจัดบริการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานจะช่วยให้ปัญหาการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น และควรจะมีการสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้านเพื่อประโยชน์ของประชาชนในการรับข่าวสาร และนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านอาชีพ ได้แก่ งานจักสาน งานฝีมือ งานฝีมือ และงานประดิษฐ์ รวมทั้งต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นอีกด้วย

วิมล จันทร์ประภาพ (2532:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของหญิงบริการในเมืองพัทยา กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงบริการ จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า หญิงบริการส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนเลย

อรสา โพธิ์ทอง (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นและความต้องการ ด้าน การศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนต้องการให้ขยายระดับการศึกษาให้ครบทุกระดับ สนใจให้จัดกิจกรรม การศึกษาด้านอาชีพในเรื่องคนทอกรรม อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม

พวงเพ็ญ สังขนันท์ (2535:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียนของแม่ชีในพุทธศาสนาเขตภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า แม่ชี มีความ ต้องการการศึกษาพื้นฐาน เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม เพื่อการประกอบอาชีพและการ ศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัว

เรวัต ผ่องสุวรรณ (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของคนพิการ ณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการ ศึกษา พบว่า คนพิการมีความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และ ความต้องการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคนพิการในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ การประเมินผล และการนิเทศติดตามผลทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

คมกฤษ จันทร์ขจร (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการศึกษานอกระบบ ของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า แรงงานส่วนใหญ่ ยังมีความต้องการที่จะเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมี ความต้องการให้บรรจิวินิจฉัยความปลอดภัยในโรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงาน ภาษาต่างประเทศ และวิชาคณิตศาสตร์ สอดแทรกในหลักสูตรสายสามัญ ส่วนการจัดบริการด้านข่าวสารข้อมูล ผู้ใช้ แรงงานต้องการให้มีการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ มุมความรู้ ที่จัดรวบรวมหนังสือ ความรู้ในด้าน ต่าง ๆ ให้ผู้ใช้แรงงานสามารถใช้ได้ในช่วงเวลาว่างจากการทำงาน

อมร จันทร์ตา (2537:99-100) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของเยาวชนสตรีภาคแรงงาน ที่มีต่อ การจัดบริการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัดสมุทรสาคร ผล การศึกษาพบว่า ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานนั้น เยาวชนสตรีภาคแรงงานเห็นด้วยกับการจัดการ เรียนการสอนแบบทางไกล ที่ศูนย์จัดให้มีการจัดห้องเรียนที่แน่นอน เวลาที่สะดวกเรียนจะเป็น ช่วงเช้าระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. ของวันอาทิตย์ ในด้านการศึกษาทักษะอาชีพต้องการเรียน วิชาชีพที่เป็นประโยชน์ต่องานที่ทำเพื่อเป็นการขยายพื้นฐานในการทำงานในลำดับต่อไป

อุไรวรรณ โพธิ (2540:89) ได้ศึกษาเรื่องบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในสถาน สงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า วิชาชีพที่ได้รับความสนใจ

ได้แก่ ช่างเสริมสวย ตัดผมชาย และตัดเย็บเสื้อผ้า ด้วยเหตุผลที่ว่า สามารถนำไปประกอบอาชีพ
ได้ เมื่อเลิกประกอบอาชีพใสภณื

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการจัด บริการ การศึกษานอกโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี และลงทะเบียนเรียนการศึกษา นอกโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 121 คน ดังปรากฏใน ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการลงทะเบียนเรียน

การลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียน	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
1. การศึกษาสายสามัญ	
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	47
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	57
2. การศึกษาสายอาชีพ	
- พิมพ์ดีด 1	10
- คอมพิวเตอร์	7
รวม	121

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการศึกษาชั้นประถมศึกษาผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ในกิจกรรม 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ของผู้เข้ารับการศึกษาชั้นประถมศึกษาผู้ติดยาเสพติด

ประกอบด้วย ข้อมูลเพศ อายุ อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาชั้นประถมศึกษาผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งแยกกิจกรรมเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือนำเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารโรงพยาบาลธัญญารักษ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดบำบัด ในศูนย์ชุมชนบำบัด
2. ผู้วิจัยและคณะผู้ร่วมเก็บข้อมูลอีก 3 คนฝึกซ้อมความเข้าใจวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยและคณะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 121 คน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 11 - 22 ธันวาคม 2541 รวม 12 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวินิจฉัยและแจกแจงด้วยตนเอง (Manual Analysis) โดยวิเคราะห์ไปทีละข้อตั้งแต่ข้อคำถามข้อแรกตามลำดับไปจนถึงข้อคำถามข้อสุดท้าย ด้วยวิธีการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา ระดับการศึกษา และรายได้ วิเคราะห์โดยใช้ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดบริการ การศึกษานอกโรงเรียนด้านสายสามัญ ด้านสายอาชีพ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านอื่น ๆ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แยกเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนน่านบาด

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

- 2.1 ด้านการศึกษาสายสามัญ
- 2.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ
- 2.3 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนน่านบาด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1: ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้ารับบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนน่านบาด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 121 คน ซึ่งรายละเอียด ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างได้แสดงในตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	121	100.00
1. เพศ		
ชาย	112	92.56
หญิง	9	7.44
2. อายุ		
ระหว่าง 18 - 25 ปี	97	80.17
ระหว่าง 26 - 35 ปี	21	17.35
35 ปีขึ้นไป	3	2.48
3. อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา		
รับจ้าง	27	22.31
ค้าขาย	6	4.96
ไม่มีอาชีพ	88	72.73
4. ก่อนเข้ารับการรักษาเรียนจบการศึกษาระดับ		
ประถมศึกษา	52	42.98
มัธยมศึกษาตอนต้น	59	48.76
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	8.26
5. รายได้ก่อนเข้ารับการรักษา		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	73	60.33
ระหว่าง 3,000 - 6,000 บาท	44	36.36
มากกว่า 6,000 บาท	4	3.31

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 2 สรุปได้ดังนี้

ผู้เข้ารับบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบ่าบัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 92.56 และเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.44 เมื่อแบ่งตามช่วงอายุ พบว่าที่มีมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็น ร้อยละ 80.17 รองลงมา ได้แก่ช่วง 26 - 35 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 ส่วนอายุ 35 ปีขึ้นไป มีเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48

อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา พบว่า ไม่มีอาชีพ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รับจ้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.31 และค้าขาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.96

การศึกษาก่อนเข้ารับการรักษา จำแนกเป็น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 48.76 ประถมศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26

รายได้ก่อนเข้ารับการรักษา พบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 60.33 ระหว่าง 3,000-6,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และมากกว่า 6,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสายสามัญ

เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เรียนสายสามัญในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 104 คน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนในสายสามัญ ดังแสดงในตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าเรียนสายสามัญในศูนย์ชุมชนบ่อบัด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าเรียนสายสามัญ	104	100.00
1. เนื้อหาในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียน		
สนองความต้องการ	93	89.42
ไม่สนองความต้องการ เพราะชอบสายอาชีพมากกว่า	11	10.58
2. เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน		
มีความเหมาะสม	84	80.77
ไม่มีความเหมาะสม	20	19.23
เพราะ - เนื้อหามากเกินไป	13	12.50
- บางวิชายากเกินไป	7	6.73
3. เนื้อหาสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่		
นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	102	98.08
ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	2	1.92
- บางวิชายากเกินไป เช่น ภาษาอังกฤษ	1	0.96
- วิชาคณิตศาสตร์ยาก ไม่ได้ใช้, ไม่จำเป็น	1	0.96
4. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนหรือไม่		
มีความเหมาะสม	75	72.12
ไม่มีความเหมาะสม	29	27.88
เพราะ เวลาเรียนน้อย	18	17.30
เพราะ เนื้อหามีมาก ทำความเข้าใจยาก	11	10.57

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
5. ต้องการวิธีเรียนแบบใด		
ใช้หลาย ๆ วิธีรวมกัน	38	36.54
การอภิปราย	27	25.96
การสาธิต	24	23.08
การบรรยาย	15	14.42
6. สื่อที่ต้องการใช้ในการเรียน		
หนังสือแบบเรียน	65	62.50
สื่อวีดิทัศน์	27	25.96
โทรทัศน์ทางไกลเพื่อการศึกษา	12	11.54
7. ต้องการครูผู้สอนจากหน่วยงานใด		
เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	48	46.15
บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด	44	42.31
จากหน่วยงานอื่น ๆ (โรงเรียนกรมสามัญศึกษา)	12	11.54
8. ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนหรือไม่		
มี	86	82.69
ไม่มี	18	17.31
9. ครูผู้สอนทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนหรือไม่		
ทดสอบ	65	62.50
ไม่ทดสอบ	39	37.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
10. อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาค		
มีความเหมาะสมหรือไม่		
เหมาะสม	102	98.02
ไม่เหมาะสม เพราะบางวิชาควรให้คะแนนภาคปฏิบัติให้มากขึ้น	2	1.92
11. สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนมี		
ความเหมาะสมหรือไม่		
เหมาะสม	98	94.23
ไม่เหมาะสม เพราะ มีผู้ชายมากกว่าผู้หญิงไม่ควรเรียนร่วมกัน	6	5.77
12. ในการศึกษาท่านได้ใช้บริการห้องสมุดหรือไม่		
ใช่	95	91.35
ไม่ได้ใช่	9	8.65
13. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในวันใด		
อาทิตย์	68	65.38
จันทร์-ศุกร์	23	22.12
เสาร์-อาทิตย์	11	10.58
เสาร์	2	1.92
14. ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน		
9.00 - 12.00 น.	79	75.97
13.00 - 16.00 น.	9	8.65
17.00 - 20.00 น.	9	8.65
9.00 - 16.00 น.	7	6.73

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
15. ค่าใช้จ่ายในการเรียน		
ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว	92	88.46
สามารถจ่ายเองได้	12	11.54
16. ต้องการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียนแบบใด		
จ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว	92	88.46
ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ	12	11.54

จากตาราง 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าเรียนสายสามัญในศูนย์ชุมชนน่านบัว
จำนวน 104 คน สรุปได้ดังนี้

เนื้อหาในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียน แยกได้ 2 กลุ่ม คือ สนองความต้องการ
จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 89.42 และไม่สนองความต้องการ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ
10.58 โดยให้เหตุผลว่าชอบเรียนสายอาชีพมากกว่า

เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 84 คน คิด
เป็นร้อยละ 80.77 และไม่เหมาะสม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 โดยให้เหตุผลว่าไม่
เหมาะสมเพราะเนื้อหามากเกินไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และบางวิชาากเกินไป
จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.73

เนื้อหานำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ นำไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์ได้ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 98.08 และไม่สามารถนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ได้
จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92 โดยให้เหตุผลว่าบางวิชาากเกินไป เช่นภาษาอังกฤษ จำนวน
1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.96 และวิชาคณิตศาสตร์ยาก ไม่ได้ใช้ ไม่จำเป็น จำนวน 1 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.96

เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม
จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 72.12 และไม่มี ความเหมาะสม จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.88

ซึ่งให้เหตุผลว่า เวลาเรียนน้อย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และให้เหตุผลว่าเนื้อหาเยอะ ทำความเข้าใจยาก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.57

ความต้องการด้านวิธีเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้วิธีเรียนหลายวิธีรวมกัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.54 ต้องการวิธีเรียนแบบอภิปราย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.96 ต้องการวิธีเรียนแบบสาธิต จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ต้องการวิธีเรียนแบบบรรยาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.42

สื่อที่ต้องการใช้ในการเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ต้องการหนังสือแบบเรียน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือ สื่อวีดิทัศน์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.96 และโทรทัศน์ทางไกลเพื่อการศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54

ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูผู้สอน แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ ต้องการเจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ต้องการบุคลากร ของศูนย์ชุมชนบำบัด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 และต้องการผู้สอนจากหน่วยงาน อื่น ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 โดยเสนอความคิดเห็นว่า ควรมาจาก โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของครู แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ครูมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนเรียน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 82.69 และไม่มีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลก่อนเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.31

การทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีการทดสอบ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และไม่มีการทดสอบ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

ความเหมาะสมของอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาค แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 98.02 และไม่เหมาะสม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92 โดยให้เหตุผลว่า บางวิชาสอบภาคทฤษฎีมากเกินไป ควรให้คะแนนภาคปฏิบัติให้มากขึ้น

ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 94.23 และไม่มีความเหมาะสม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.77 โดยให้เหตุผลว่า มีนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง ไม่ควรเรียน รวมในห้องเดียวกัน

การใช้บริการห้องสมุด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีการใช้บริการ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 91.35 และไม่มีการใช้บริการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65

ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ต้องการเรียนวันอาทิตย์ จำนวน

68 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 วันจันทร์-วันศุกร์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 วันเสาร์-วันอาทิตย์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.58 และต้องการเรียนเฉพาะ วันเสาร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92

ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน พบว่า ช่วงเวลาที่ต้องการเรียนมากที่สุดคือ เวลา 9.00-12.00 น จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 75.97 เวลา 13.00-16.00 น. จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65 เวลา 17.00-20.00 น. จำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.65 และเวลา 9.00-16.00 น. จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.73

ค่าใช้จ่ายในการเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ได้รับการช่วยเหลือจากครอบครัว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 88.46 และสามารถจ่ายเองได้ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียน พบว่า จ่ายเองทั้งหมดงดเดียว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 88.46 และผ่อนชำระเป็นงวด ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพ

เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เรียนสายอาชีพในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 17 คน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนในสายอาชีพ ดังแสดงในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าเรียนสายอาชีพในศูนย์ชุมชนบ่าบัด

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าเรียนสายอาชีพ	17	100.00
1. เนื้อหาในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียน		
สนองความต้องการ	15	88.24
ไม่สนองความต้องการ	2	11.76
- ไม่ชอบเนื้อหาในหลักสูตร	2	11.76

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2. วิชาชีพเหมาะสมกับผู้เรียน		
มีความเหมาะสม	15	88.24
ไม่มีความเหมาะสม	2	11.76
- ขาดแคลนเงินทุน	2	11.76
3. วิชาชีพที่เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่		
นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	16	94.12
ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	1	5.88
- ขาดแคลนเงินทุน	1	5.88
4. ต้องการให้เปิดวิชาชีพใด		
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	7	41.19
ช่างยนต์	6	35.29
ช่างไฟฟ้า	2	11.76
ช่างโลหะ และคอมพิวเตอร์	2	11.76
5. ต้องการวิธีเรียนแบบใด		
การปฏิบัติ	12	70.59
การสาธิต	2	11.76
บรรยาย สาธิต ปฏิบัติ รวมกัน	2	11.76
การบรรยาย	1	5.89
6. ต้องการใช้สื่อในการเรียนแบบใด		
หนังสือแบบเรียน	7	41.18
สื่อวีดิทัศน์	6	35.30
โทรทัศน์ทางไกลเพื่อการศึกษา	2	11.76
การปฏิบัติจากของจริง	2	11.76

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
7. มีการให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น แผ่นดิสก์		
กระดาศ หรือไม่		
มี	14	82.35
ไม่มี	3	17.65
8. ต้องการครูผู้สอนจากหน่วยงานใด		
ผู้มีความชำนาญจากสถานประกอบการ	12	70.59
เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	3	17.65
บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด	1	5.88
โรงเรียนกรมสามัญศึกษา	1	5.88
9. ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและ		
ประเมินผลก่อนการเรียนหรือไม่		
มี	14	82.35
ไม่มี	3	17.65
10. ครูผู้สอนทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน		
หรือไม่		
ทดสอบ	12	70.59
ไม่ทดสอบ	5	29.41
11. อัตราส่วนคะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ		
มีความเหมาะสมหรือไม่		
เหมาะสม	16	94.12
ไม่เหมาะสม เพราะปฏิบัติน้อย	1	5.88

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
12. สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนมี		
ความเหมาะสมหรือไม่		
เหมาะสม	13	76.48
ไม่เหมาะสม	4	23.52
เพราะ :-		
- รู้สึกอึดอัด	2	11.76
- ไม่เอื้อต่อการเรียน	1	5.88
- ไม่ชอบ	1	5.88
13. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในวันใด		
จันทร์-ศุกร์	9	52.94
อาทิตย์	6	35.30
จันทร์-พุธ-ศุกร์	2	11.76
14. ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน		
9.00 - 12.00 น.	10	58.82
13.00 - 16.00 น.	3	17.65
17.00 - 20.00 น.	3	17.65
16.00-19.00 น.	1	5.88
15. ค่าใช้จ่ายในการเรียน		
ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว	13	76.47
สามารถจ่ายเองได้	4	23.53
16. ต้องการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียนแบบใด		
จ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว	14	82.35
ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ	3	17.65

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่น่าเสนอในตาราง 4 สรุปได้ดังนี้

เนื้อหาในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สนองความต้องการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 และไม่สนองความต้องการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 ซึ่งให้เหตุผลว่าไม่ชอบเนื้อหาในหลักสูตรที่เปิดสอน

วิชาชีพเหมาะสมกับผู้เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 และไม่มีความเหมาะสม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 โดยให้เหตุผลว่าไม่เหมาะสมเนื่องจากขาดแคลนเงินทุน

วิชาชีพที่เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.12 และไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 โดยให้เหตุผลว่าขาดแคลนเงินทุน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพ พบว่า ต้องการเรียนมากที่สุด คือ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.19 รองลงมาคือ ช่างยนต์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 ช่างไฟฟ้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และช่างโลหะและคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76

ความต้องการเกี่ยวกับวิธีเรียน พบว่า ต้องการเรียนโดยการปฏิบัติ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือต้องการเรียนโดยการสาธิต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 เรียนหลายรูปแบบรวมกัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และแบบบรรยาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.89

สื่อในการเรียน พบว่า ต้องการหนังสือแบบเรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 โทรทัศน์ทางไกลเพื่อการศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และต้องการปฏิบัติจากของจริง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76

การให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีการให้บริการ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 และไม่มีบริการ จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.65

ความต้องการเกี่ยวกับครูผู้สอน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ต้องการผู้มีความชำนาญจากสถานประกอบการจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 บุคลากรจากศูนย์ชุมชนบำบัด จำนวน 1 คน

คิดเป็นร้อยละ 5.88 และจากหน่วยงานอื่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 โดยให้เหตุผลว่า ควรเป็นผู้สอนจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนของครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 และไม่มีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

การทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีการทดสอบ ความรู้พื้นฐาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 และไม่มีการทดสอบความรู้พื้นฐาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41

ความเหมาะสมของอัตราส่วนคะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.12 และไม่มี ความเหมาะสม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 เพราะคะแนนที่ปฏิบัติให้น้อย

ความเหมาะสมของสถานที่เรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ มีความเหมาะสม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 76.48 และไม่มี ความเหมาะสม จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.52 เพราะ นักศึกษารู้สึกอึดอัด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 รู้สึกสถานที่เรียนไม่เหมาะสมกับวิชาที่เรียน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 และไม่ชอบสถานที่เรียน จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.88

ความต้องการในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ต้องการเรียนวันจันทร์-วันศุกร์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือ วันอาทิตย์ จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.30 และต้องการเรียนวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76

เวลาที่ต้องการเรียน พบว่า ช่วงเวลาที่ต้องการเรียนมากที่สุด คือเวลา 9.00 -12.00 น. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาคือ เวลา 13.00-16.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.65 เวลา 17.00-20.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และเวลา 16.00-19.00 น. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

ค่าใช้จ่ายในการเรียน พบว่าได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.47 และสามารถจ่ายเองได้ จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.53

ความต้องการในการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียน พบว่า ต้องการจ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 และต้องการผ่อนชำระเป็นงวด ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.65

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ได้จัดกิจกรรมทุกปลายวันศุกร์ เพื่ออบรมทางศีลธรรมและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือนิมนต์พระภิกษุมาแสดงธรรมเป็นประจำ

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตจำนวน 121 คน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ดังแสดงในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบ	121	100.00
1. ท่านต้องการบุคลากรหรือวิทยากร ในการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานใด		
บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด	52	42.98
เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	45	37.19
บุคลากรจากโรงเรียนกรมสามัญศึกษา	24	19.83
2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต บ่อยเพียงใด		
เข้าร่วมทุกครั้ง	90	74.38
เข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่	28	23.14
เข้าบ้างไม่เข้าบ้าง	3	2.48
3. ท่านต้องการมีความรู้ขั้นตอนการเกี่ยวกับเรื่องใด		
ดนตรี การแสดง	79	65.29
กีฬา สุขภาพ	42	34.71
4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัดหรือไม่		
ต้องการ	121	100.00
ไม่ต้องการ	-	-

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
5. ท่านคิดว่ากิจกรรมกลุ่มบำบัดมีประโยชน์เพียงใด		
มาก	101	83.47
ปานกลาง	20	16.53
6. งานบำบัดที่ท่านได้รับมอบหมายตรงกับความสนใจของท่านหรือไม่		
ตรงกับความสนใจ	87	71.90
ไม่ตรงกับความสนใจ	34	28.10
เพราะ :-		
- งานบางอย่างหนักเกินไป	21	17.36
- ไม่ชอบ นำเบื่อ จุกจิก เหนื่อย	13	10.74
7. ท่านสนใจกิจกรรมงานบำบัดทีมใด		
ทีมงานเบเกอรี่	22	18.18
ทีมงานประชาสัมพันธ์	21	17.36
ทีมงานเกษตรกรรม 1 เลี้ยงไก่	20	16.53
ทีมงานช่างไม้	13	10.74
ทีมงานศิลปหัตถกรรม	11	9.09
ทีมงานตัดเย็บ การตลาด	11	9.09
ทีมงานครัวและความสะอาด	8	6.61
ทีมงานตกแต่งและเพาะชำ	7	5.79
ทีมงานเกษตรกรรม 2	5	4.13
ทีมงานอุตสาหกรรม ช่างโลหะ	3	2.48
8. ท่านคิดว่างานบำบัดมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด		
มาก	97	80.17
ปานกลาง	24	19.83

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
9. การทำงานประชาสัมพันธ์ ทำให้รู้จักคนมากขึ้น		
กล้าพูด กล้าคุยมากขึ้นหรือไม่		
ใช่	114	94.21
เพราะ :-		
- ทำให้รู้จักคนจำนวนมาก ต้องพบปะผู้คน	91	75.21
- ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการต้อนรับ การใช้คำพูด ที่สุภาพ เหมาะสม	18	14.87
- ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเอง	5	4.13
ไม่ใช่	7	5.79
เพราะ :-		
- เป็นเรื่องจำเป็นที่ถูกบังคับให้ทำ, ไม่เต็มใจทำ	7	5.79
10. งานครัว ทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้		
ใช่	117	96.69
เพราะ :-		
- ทำให้รู้จักการประกอบอาหารที่ถูกต้อง	65	53.72
- ฝึกให้ทำอาหารเป็น	25	20.66
- ได้เรียนรู้วิธีการทำอาหารต่าง ๆ มากขึ้น	18	14.87
- ฝึกจนเกิดความเคยชิน และนำไปประกอบอาชีพได้	9	7.44
ไม่ใช่	4	3.31
เพราะ :-		
- ไม่ชอบ ไม่อยากทำ	3	2.48
- น่าเบื่อ ยุ่งยาก	1	0.83

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
11. งานศิลปะหัตถกรรม ทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน		
ใจเย็น		
ใช่	114	94.21
เพราะ :-		
- เป็นงานที่ต้องมีสมาธิ	48	39.67
- มีความประณีต รอบคอบ ใจเย็น	37	30.58
- มีความละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ผลงานที่ดี	24	19.83
- เป็นงานที่ไม่รีบร้อนในเรื่องเวลา	5	4.13
ไม่ใช่	7	5.79
เพราะ :-		
- ทำไม่เป็น ไม่สนใจ	5	4.13
- ไม่ชอบ	2	1.66

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ที่นำเสนอในตาราง 5 สรุปได้ดังนี้

ความต้องการบุคลากรหรือวิทยากรในการจัดกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98 มีความต้องการบุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.19 มีความต้องการบุคลากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน และต้องการบุคลากรจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83

การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 74.38 เข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.88 เข้าบ้างไม่เข้าบ้าง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.74

ความต้องการเกี่ยวกับความรู้นันทนาการ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 65.29 ต้องการความรู้นันทนาการด้านดนตรี การแสดง และจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 ต้องการความรู้นันทนาการด้านกีฬา สุขภาพ

ความต้องการในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มบำบัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 83.47 เห็นว่ามีประโยชน์มาก และจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.53 เห็นว่ามีประโยชน์ในระดับปานกลาง

งานบำบัดตรงกับความสนใจหรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 ตอบว่า ตรงกับความสนใจ และจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 ตอบว่า ไม่ตรงกับความสนใจ โดยให้เหตุผลว่าเพราะ งานบางอย่างหนักเกินไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.36 และให้เหตุผลว่าไม่ชอบ นำเบื่อ จุกจิก และเหนื่อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.74

กิจกรรมงานบำบัดที่สนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง สนใจที่มงานเบเกอรี่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมา สนใจงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.36 สนใจที่มงานเกษตรกรรม 1 (เลี้ยงไก่) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.53 สนใจงานช่างไม้ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.74 สนใจที่มงานศิลปหัตถกรรม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 สนใจที่มงานตัดเย็บ การตลาด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 สนใจที่มงานครัวและความสะอาด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.61 สนใจที่มงานตกแต่งและเพาะชำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.79 สนใจที่มงานเกษตรกรรม 2 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 และสนใจที่มงานอุตสาหกรรม ช่างโลหะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของงานบำบัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 80.17 ตอบว่ามีประโยชน์มาก และจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 ตอบว่า มีประโยชน์ปานกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กล้าพูด กล้าคุย มากขึ้นหรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 94.21 ตอบว่า ใช่ โดยให้เหตุผลว่างานประชาสัมพันธ์ทำให้ต้องพบปะรู้จักคนจำนวนมาก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.21 ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการต้อนรับ การพูดจากที่สุภาพเหมาะสม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87 ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจ ในตนเองมากขึ้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.79 ตอบว่า ไม่ใช่ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ถูกบังคับให้ทำ โดยไม่เต็มใจทำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานครัว ทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 96.69 ตอบว่า ใช่ โดยให้เหตุผลว่า งานครัวทำให้รู้จักการประกอบอาหารที่ถูกต้อง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 53.72 ฝึกให้ทำอาหารเป็น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 ได้เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ มากขึ้น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87 ฝึกจนเกิดความเคยชิน และนำไป ประกอบอาชีพได้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.44 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 ตอบว่า ไม่ใช่ เพราะไม่ชอบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48 ไม่อยากทำ น่าเบื่อยุ่งยาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม ทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน ใจเย็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 94.21 ตอบว่าใช่ โดยให้เหตุผลว่างานศิลปหัตถกรรมเป็นงานที่ต้องมีสมาธิ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 39.67 มีความประณีต รอบคอบ ใจเย็น จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.58 มีความละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ผลงานที่ดี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 และเป็นงานที่ไม่รีบร้อนในเรื่องเวลา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.79 ตอบว่า ไม่ใช่ โดยให้เหตุผลว่า เพราะทำไม่เป็น ไม่สนใจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 และไม่ชอบ จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.66

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอของผู้เข้ารับบริการต่อการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการศึกษาสายสามัญ
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 104 คน ได้นำเสนอในตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการศึกษาสายสามัญ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ	
1) อุปกรณ์การเรียนมีน้อย	28
2) แบบเรียนไม่เพียงพอ	26
3) เนื้อหายากเกินไป	21
4) นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากัน	19
5) เนื้อหามากแต่เวลาเรียนน้อย	16
6) ครูสอนไม่ตรงเนื้อหา	10
7) ไม่มีเวลาพักผ่อน	9
ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาสายสามัญ	
1) ควรส่งเสริมให้มีอุปกรณ์การเรียนทุกวิชา	45
2) ควรมีหนังสือให้ทุกคนเรียนอย่างเพียงพอ	38
3) ครูผู้สอนควรเข้มงวดกับนักศึกษา	29
4) ควรสอนพื้นฐานให้นักศึกษาทุกคน	17
5) ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น	15
6) ควรให้ทำงานของศูนย์ฯ น้อยลง	14

จากตาราง 6 แสดงว่าปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ ที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาอุปกรณ์การเรียนมีน้อย จำนวน 28 คน รองลงมาคือ หนังสือแบบเรียนไม่เพียงพอ จำนวน 26 คน และเนื้อหายากเกินไป จำนวน 21 คน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ ควรส่งเสริมให้มีอุปกรณ์การเรียนทุกวิชา จำนวน 45 คน รองลงมาคือ ควรมีหนังสือให้ทุกคนเรียนอย่างเพียงพอ จำนวน 38 คน และครูผู้สอนควรเข้มงวดกับนักศึกษา จำนวน 29 คน

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการศึกษายาเสพติด

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ปัญหาด้านการศึกษายาเสพติด	
1) มีอาชีพให้เลือกน้อย	10
2) มีการฝึกปฏิบัติมีน้อย	8
3) การเรียนไม่ต่อเนื่อง	7
4) อุปกรณ์มีน้อย	6
5) ครูผู้สอนไม่จริงจัง	5
ข้อเสนอแนะด้านการศึกษายาเสพติด	
1) ควรเปิดสอนวิชาชีพใหม่ ๆ และหลากหลาย	11
2) ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือให้มาก ๆ	9
3) ควรมีครูและวิทยากรมาก ๆ	8
4) ผู้สอนควรให้ความสนใจมากขึ้น	7
5) ควรให้นักศึกษาได้เรียนอย่างต่อเนื่อง	6

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาด้านการศึกษายาเสพติด ที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ มีอาชีพให้เลือกน้อย จำนวน 10 คน รองลงมาคือ การฝึกปฏิบัติมีน้อย จำนวน 8 คน และ การเรียนไม่ต่อเนื่อง จำนวน 7 คน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ ควรเปิดสอน วิชาชีพใหม่ ๆ และหลากหลาย มากที่สุด จำนวน 11 คน รองลงมาคือ ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบการเรียนให้มาก ๆ จำนวน 9 คน และควรมีครู วิทยากรมาก ๆ จำนวน 8 คน

ตาราง 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
1) จัดกิจกรรมมากเกินไป	65
2) ขาดการประชาสัมพันธ์	13
ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
1) ควรจัดกิจกรรมให้น้อยลง	4
2) ควรแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า	2

จากตาราง 8 แสดงว่าปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมมากเกินไป มากที่สุด จำนวน 65 คน รองลงมาคือ ขาดการประชาสัมพันธ์ ในการปฏิบัติกิจกรรมให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า จำนวน 13 คน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ ควรจัดกิจกรรมให้น้อยลง มากที่สุด จำนวน 4 คน รองลงมาคือ ควรชี้แจง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า จำนวน 2 คน

ตาราง 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการศึกษาานอกโรงเรียน
ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ด้านอื่น ๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ปัญหาด้านอื่น ๆ	
1) ไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียน	17
2) ไม่มีเวลาพักผ่อน	10
3) อยากกลับบ้าน	3
ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ	
1) ควรให้ผ่อนค่าเล่าเรียนระยะยาวได้	11
2) ควรให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ น้อยลง	9
3) ควรให้กลับบ้านได้ทุกสัปดาห์	3

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียน เพราะ ไม่มีรายได้ ครอบครัวมีฐานะยากจน มากที่สุด จำนวน 17 คน รองลงมาคือ ไม่มีเวลาพักผ่อน เพราะต้องเรียน และทำกิจกรรมที่ศูนย์ชุมชนบำบัดกำหนด จำนวน 10 คน และอยากกลับบ้านให้มากขึ้น จำนวน 3 คน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้คือควรให้นักศึกษาผ่อนชำระค่าเล่าเรียนระยะยาวได้ มากที่สุด จำนวน 11 คน รองลงมาคือควรให้ทำ กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ชุมชนบำบัดให้น้อยลง จำนวน 9 คน และควรให้นักศึกษากลับบ้านได้ทุกสัปดาห์ จำนวน 3 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชน บำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลด้านการศึกษาของผู้เข้ารับการฟื้นฟู สมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนเรียน การศึกษานอกโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัด บริการการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชน บำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า จะให้ประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้ เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือและสงเคราะห์ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพ เพื่อสามารถประกอบอาชีพและอยู่ในสังคม ภายนอกได้
3. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการให้ ความร่วมมือ ประสานงาน เพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกัน เช่น กรมการศึกษา

นอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 121 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อย จึงใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 121 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ในกิจกรรม 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัว ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประกอบด้วย ข้อมูลเพศ อายุ อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่มีต่อการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัด ปทุมธานี ซึ่งแยกกิจกรรมเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้บริหารโรงพยาบาลธัญญารักษ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในศูนย์ชุมชนบำบัด
2. ผู้วิจัยและคณะผู้ร่วมเก็บข้อมูลอีก 3 คนฝึกซ้อมความเข้าใจวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยและคณะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 121 คน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 11 - 22 ธันวาคม 2541 รวม 12 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิจิจฉัยและแจกแจงด้วยตนเอง (Manual Analysis) โดยวิเคราะห์ไปที่ละข้อตั้งแต่ข้อคำถามข้อแรกตามลำดับ ไปจนถึงข้อคำถามข้อสุดท้าย ด้วยวิธีการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา ระดับการศึกษา และรายได้ วิเคราะห์โดยใช้ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดบริการ การศึกษานอกโรงเรียนด้านสายสามัญ ด้านสายอาชีพ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านอื่น ๆ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชน บำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาในศูนย์ชุมชน บำบัด สรุปได้ดังนี้

1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.56

1.2 นักศึกษาที่มีอายุ 18-25 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.17 รองลงมา ได้แก่ อายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.35 และอายุ 35 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.48

1.3 อาชีพของนักศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมา ได้แก่ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.31 และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.96

1.4 ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการรักษ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 48.76 รองลงมาได้แก่ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.98 และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 8.26

1.5 รายได้ก่อนเข้ารับการรักษานักศึกษา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.33 รองลงมาได้แก่ 3,000 - 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.36 และมากกว่า 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.31

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสายสามัญในศูนย์ชุมชนบำบัด สรุปได้ดังนี้

2.1 เนื้อหาในหลักสูตร นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสนองความต้องการของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 89.42 และไม่สนองความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 10.58 โดยให้เหตุผลว่า ชอบเรียนสายอาชีพมากกว่า เพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

2.2 เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 80.77 และไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 19.23 โดยให้เหตุผลว่า เนื้อหามากเกินไป และบางวิชายากเกินไป

2.3 เนื้อหาสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ คิดเป็นร้อยละ 98.08 และไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ คิดเป็นร้อยละ 1.92 โดยให้เหตุผลว่า บางวิชายากเกินไป ไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น คณิตศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ

2.4 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เรียนหรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่ามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 72.12 และเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.88 โดยให้เหตุผลว่า เวลาเรียนน้อย เนื้อหามีมาก ทำให้เข้าใจยาก

2.5 ความต้องการด้านวิธีเรียน นักศึกษาต้องการเรียนโดยใช้หลายๆ วิธีรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 36.54 รองลงมาได้แก่ การอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 25.96 การสาธิต คิดเป็นร้อยละ 23.08 และการบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 14.42

2.6 สื่อที่ต้องการใช้ในการเรียน นักศึกษาต้องการหนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.96 และโทรทัศน์ ทางไกลเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.54

2.7 ความต้องการเกี่ยวกับครูผู้สอน นักศึกษาต้องการผู้สอนซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาได้แก่ บุคคลากรของศูนย์ชุมชน บำบัด คิดเป็นร้อยละ 42.31 และเจ้าหน้าที่จากโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.54

2.8 ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนหรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า ครูมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.69

2.9 ครูผู้สอนทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนหรือไม่ นักศึกษาตอบว่า ครูผู้สอนมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 62.50

2.10 อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคมีความเหมาะสมหรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 98.02

2.11 สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมหรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่ามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.23 และไม่เหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 5.77 โดยให้เหตุผลว่า มีผู้ขายนอกกว่าผู้หญิงไม่ควรเรียนร่วมกัน

2.12 มีการใช้บริการห้องสมุดหรือไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 91.35 และไม่ได้ใช้ คิดเป็นร้อยละ 8.65

2.13 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเรียน วันอาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 65.38 รองลงมาคือวันจันทร์-ศุกร์ คิดเป็น ร้อยละ 22.12 วันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 10.58 และวันเสาร์ คิดเป็นร้อยละ 1.92

2.14 ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการในเวลา 9.00 -12.00 น. คิดเป็นร้อยละ 75.97 รองลงมาได้แก่เวลา 13.00-16.00 น. คิดเป็นร้อยละ 8.65 เวลา 17.00 - 20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 8.65 และเวลา 9.00-16.00 น. คิดเป็นร้อยละ 6.73

2.15 ค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้ นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 88.46 และสามารถจ่ายเองได้ คิดเป็นร้อยละ 11.54

2.16 การชำระค่าเล่าเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ ควรจ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว คิดเป็นร้อยละ 88.46 และผ่อนชำระเป็นงวด ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.54

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพในศูนย์ชุมชนบ้ำบัก
สรุปได้ดังนี้

3.1 เนื้อหาของหลักสูตร นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าสนองความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 88.24 และไม่สนองความต้องการคิดเป็นร้อยละ 11.76 โดยให้เหตุผลว่าไม่ชอบ

3.2 ความเหมาะสมของวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 88.24 และไม่มี ความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 11.76 โดยให้เหตุผลว่าขาดแคลนเงินทุน

3.3 การนำวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ คิดเป็นร้อยละ 94.12 และไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ คิดเป็นร้อยละ 5.88 โดยให้เหตุผลว่า ขาดแคลนเงินทุน

3.4 ความต้องการด้านวิชาชีพ นักศึกษา ต้องการเรียน ช่างอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 41.19 รองลงมาได้แก่ ช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 35.29 ช่างไฟฟ้า ช่างโลหะ และ คอมพิวเตอร์

3.5 ความต้องการเกี่ยวกับวิธีเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเรียน โดยการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาได้แก่ การสาธิต คิดเป็นร้อยละ 11.76 หลายวิธีร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และการบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 5.89

3.6 ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาต้องการ หนังสือแบบเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 35.30 โทรทัศน์ทางไกลเพื่อการศึกษา ร้อยละ 11.76 และการปฏิบัติจริง ร้อยละ 11.76

3.7 การให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่ามี คิดเป็นร้อยละ 82.35

3.8 ความต้องการด้านครูผู้สอน นักศึกษาต้องการผู้มีความชำนาญจากสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.65 บุคลากรของศูนย์ชุมชนบ่าบัด คิดเป็นร้อยละ 5.88 และโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.88

3.9 การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนของครูผู้สอน นักศึกษาตอบว่า ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.35

3.10 การทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน นักศึกษาตอบว่า ครูผู้สอนมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 70.59

3.11 ความเหมาะสมของคะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักศึกษาตอบว่ามี ความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.12 และไม่เหมาะสม ร้อยละ 5.88 โดยให้เหตุผลว่า คะแนนภาคปฏิบัติระหว่างภาคน้อย

3.12 ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 76.48 และไม่เหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 23.52 โดยให้เหตุผลว่า รู้สึกอึดอัด ไม่เอื้อต่อการเรียน และไม่ชอบ

3.13 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาต้องการเรียนวันจันทร์-ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาได้แก่วันอาทิตย์ ร้อยละ 35.30 และวันจันทร์ พุธ ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 11.76

3.14 ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน นักศึกษาต้องการเรียน เวลา 9.00- 12.00 น. คิดเป็น ร้อยละ 58.82 รองลงมาได้แก่ 13.00-16.00 น.,17.00-20.00 น. และ 16.00-19.00 น. คิดเป็นร้อยละ 17.65, 17.65 และ 5.88 ตามลำดับ

3.15 ค่าใช้จ่ายในการเรียน นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือ จากครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 76.47 และสามารถจ่ายได้เอง ร้อยละ 23.53

3.16 ความต้องการเกี่ยวกับการชำระค่าเล่าเรียน นักศึกษาต้องการจ่ายเองทั้งหมด วงดเดียว คิดเป็นร้อยละ 82.35 และผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ร้อยละ 17.65

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านบุคลากรหรือวิทยากรในการจัดกิจกรรม นักศึกษาต้องการบุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด ร้อยละ 42.98 รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และโรงเรียนกรมสามัญศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.19 และ 19.83 ตามลำดับ

4.2 การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาเข้าร่วมทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 74.38 รองลงมา ได้แก่ เข้าร่วมเป็น และ เข้าบ้าง ไม่เข้าบ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.14 และ 2.48 ตามลำดับ

4.3 ความรู้ันทนาการ นักศึกษา ต้องการด้านดนตรี การแสดง คิดเป็นร้อยละ 65.29 และด้านกีฬา สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 34.17

4.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัด นักศึกษาทั้งหมด ตอบว่าต้องการ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มบำบัด นักศึกษาตอบว่ามีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 83.47 และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.53

4.6 งานบำบัดตรงกับความสนใจ นักศึกษาตอบว่า ตรงกับความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 71.90 และไม่ตรงกับความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 28.10 โดยให้เหตุผลว่า งานบางอย่างหนักเกินไป, ไม่ชอบ, น่าเบื่อ, จุกจิก, เหนื่อย

4.7 งานบำบัดที่สนใจ นักศึกษาสนใจ ทีมงานเบเกอรี่ คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาได้แก่ ทีมงานประชาสัมพันธ์ ทีมงานเกษตรกรรม 1(เลี้ยงไก่) และทีมงานช่างไม้ คิดเป็นร้อยละ 17.36, 16.53 และ 10.74 ตามลำดับ

4.8 ประโยชน์ของงานบำบัด นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า มีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 80.17 และ ปานกลาง ร้อยละ 19.83

4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานประชาสัมพันธ์ นักศึกษาเห็นว่า ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กล้าพูด กล้าคุย คิดเป็นร้อยละ 94.21

4.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานครัว นักศึกษาเห็นว่า ทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ คิดเป็นร้อยละ 96.69

4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม นักศึกษาเห็นว่า ทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน ใจเย็น คิดเป็นร้อยละ 94.21

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

5.1 **ปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ** นักศึกษาส่วนใหญ่ ตอบว่า อุปกรณ์การเรียน มีน้อย รองลงมาได้แก่ แบบเรียนไม่เพียงพอ และเนื้อหายากเกินไป โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องควรส่งเสริมให้มีอุปกรณ์การเรียนทุกวิชา ควรมีหนังสือให้ทุกคนเรียนอย่างเพียงพอ ครูผู้สอนควรเข้มงวดกับนักศึกษา

5.2 **ปัญหาด้านการศึกษาสายอาชีพ** นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่ามีอาชีพให้เลือกน้อย มีการฝึกปฏิบัติน้อย และการเรียนไม่ต่อเนื่อง โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องควรเปิดสอนวิชาชีพใหม่ ๆ และหลากหลาย ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือให้มาก ๆ และควรมีครูและวิทยากรมาก ๆ

5.3 **ปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต** นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าการจัดกิจกรรมมากไป และขาดการประชาสัมพันธ์ โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องควรจัดกิจกรรมให้น้อยลง และควรแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

5.4 **ปัญหาด้านอื่น ๆ** พบว่า ไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียน ไม่มีเวลาพักผ่อนและอยากกลับบ้าน โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องควรให้ผ่อนค่าเล่าเรียนระยะยาวได้ ควรให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ น้อยลง และควรให้กลับบ้านได้ทุกสัปดาห์

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ผลของการวิเคราะห์มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. **ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการศึกษาสายสามัญในศูนย์ชุมชนบำบัด** มี 16 ประเด็น คือ

1.1 **เนื้อหาหลักสูตร** นักศึกษาเห็นว่าสนองความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่เข้ารับการบำบัด เริ่มรู้สึกที่ตนเองพลาดโอกาสทางการศึกษา และเริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษา ประกอบกับหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่ศูนย์ชุมชนบำบัดได้จัดให้นักศึกษา เป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง เสาวนีย์ เลวลีย์ (2536 : 203) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อปัญหา ความต้องการ และความสนใจของประชาชนเป็นหลัก และต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม

1.2 เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สามารถใช้เป็นความรู้พื้นฐาน และยังใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ ซึ่งตรงกับหลักการของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ว่า การจัดเนื้อหาของหลักสูตร จะต้องส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสหาความรู้ ฝึกทักษะ และปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามควรแก่สภาพของตน (การศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 30)

1.3 เนื้อหาสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาเห็นว่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้เพราะ ศูนย์ชุมชนบ่าบัด ได้จัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าทีร้อยเอกรุ่งโรจน์ โพธิ์ทอง (2541 : 92) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาส : กรณีศึกษาในเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นด้านการเรียนสายสามัญ ว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ภายหลังจากการพ้นโทษได้

1.4 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เรียน นักศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะ เนื้อหาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนมีความยืดหยุ่นต่อผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และประกอบกับศูนย์ชุมชนบ่าบัด ได้จัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่ โดยใช้เวลาเรียนเพียง 2 ปี ก็สำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาของนักศึกษาที่จะต้องอยู่ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด ประมาณ 2 ปีเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ที่ว่า หลักสูตรเนื้อหาต้องยืดหยุ่นได้ และใช้เวลาสั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 17)

1.5 ความต้องการด้านวิธีเรียน นักศึกษาต้องการเรียนโดยใช้หลาย ๆ วิธีรวมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การใช้วิธีเรียนแบบเดียวทำให้เกิดความเบื่อหน่าย นอกจากนี้ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม จากการสังเกตพบว่า ศูนย์ชุมชนบ่าบัด ใช้วิธีเรียนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว หลักการการจัดการศึกษาผู้ใหญ่เน้น ผู้จัดพึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากิจกรรม และร่วมจัดกิจกรรม และพึงให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยการพูด การอภิปราย และปฏิบัติจริงให้มากที่สุด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 18)

1.6 สื่อที่ต้องการใช้ในการเรียน นักศึกษาต้องการหนังสือเรียนมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะห้องสมุดของศูนย์ชุมชนบ่าบัด มีหนังสือไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ซึ่งหนังสือเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง และประกอบกับนักศึกษาที่เรียนอยู่

ในศูนย์ชุมชนบำบัดขาดโอกาสที่จะศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้ เช่น ศูนย์หนังสือห้องสมุดตามสถาบันต่าง ๆ ได้เหมือนนักศึกษาทั่ว ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิณญา เกื้อกุล (2541 : 92) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตนเองของเยาวชนบริเวณก่อสร้างในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการหนังสือประกอบการเรียน โดยให้เหตุผลว่า หาซื้อง่าย ราคาไม่แพง

1.7 ความต้องการเกี่ยวกับครูผู้สอน นักศึกษาต้องการครูผู้สอน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนสายสามัญ เป็นการเรียนภาคทฤษฎี เน้นหลักวิชาการ นักศึกษาอาจมีความเชื่อมั่นว่า ครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ย่อมมีความรู้ความชำนาญในการสอนมากกว่า ครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ชุมชนบำบัด นอกจากนี้ นักศึกษาอาจเกิดความจำเจที่ต้องเรียนกับครูผู้สอนของศูนย์ชุมชนบำบัดเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิณญา เกื้อกุล (2541 : 92) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของเยาวชนบริเวณก่อสร้างในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการครูผู้สอนจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง

1.8 การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน นักศึกษาเห็นว่าครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนต้องการให้นักศึกษาได้รู้จุดประสงค์ของการเรียน และเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ซึ่งทำให้สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินผลได้ นอกจากนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2532 : 2) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจ การประเมินผลการเรียน เห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียน และให้สามารถนำหลักการและวิธีการประเมินผลไปใช้กับการประเมินผลการเรียนได้

1.9 การทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน นักศึกษาเห็นว่า ครูผู้สอนมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนต้องการทราบพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเพื่อที่จะปรับพื้นฐานความรู้ และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้สอนต้องการสอนอะไรหรือให้ความรู้อะไร ผู้สอนจะทำการประเมินผู้เรียนก่อนเรียน หรือสำรวจความรู้ความสามารถของผู้เรียนก่อนว่าผู้เรียนคนใดรู้เรื่องอะไรมาบ้างแล้ว ผู้เรียนคนใดเก่งอ่อนในเรื่องอะไร จึงจัดสภาพการเรียนการสอนได้เหมาะสม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2532:4) นอกจากนี้

การประเมินผลก่อนเรียนหรือก่อนสอบเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนจำเป็นต้องประเมินให้ได้ว่า ผู้เรียนมีข้อบกพร่องในด้านใดบ้าง จะได้ดำเนินการสอนเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้ถูกต้องและไม่ซ้ำเกินไป ต่อการแก้ไข (กรมสามัญศึกษา. 2523:105)

1.10 ความเหมาะสมของอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาค นักศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญแต่ละหมวดวิชา ได้กำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคเรียนและคะแนนปลายภาคเรียนเป็น 40 : 60 คะแนน นักศึกษาจะต้องทำคะแนนทั้งสองส่วนรวมกัน ไม่น้อยกว่า 50 คะแนน จึงจะสอบผ่านหมวดวิชานั้น ๆ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าคะแนนเก็บระหว่างภาคมีมากถึง 40 คะแนน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสสอบผ่านได้ง่าย

1.11 ความเหมาะสมของสถานที่ใช้ในการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดจะต้องพักอยู่ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด และประกอบกับสถานที่จัดการเรียนการสอนเอื้อต่อนักศึกษาที่อยู่ในศูนย์ชุมชนบ่าบัด โดยเฉพาะห้องเรียนไม่แออัด อากาศถ่ายเทได้สะดวก เป็นบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ โพธิ์ทอง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาในเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าสถานที่จัดบริการการศึกษาสายสามัญคับแคบไม่เหมาะสม

1.12 การใช้บริการห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการห้องสมุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ศูนย์ชุมชนบ่าบัดเห็นประโยชน์ของการใช้บริการห้องสมุดทำให้นักศึกษาได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ โพธิ์ทอง (2541 : 90) ที่ศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาในเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการจัดบริการห้องสมุดสำหรับผู้ต้องขัง โดยเปิดให้บริการในวันราชการ เวลา 12.00 - 13.00 น.

1.13 ความต้องการในการจัดเรียนในวันใด นักศึกษาต้องการให้จัดการเรียนในวันอาทิตย์ เหมือนกับที่กำลังจัดอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในวันธรรมดานักศึกษาไม่มีเวลา เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่ศูนย์ชุมชนบ่าบัดจัดให้ และในวันเสาร์อาทิตย์เป็นวันหยุดให้นักศึกษากลับไปเยี่ยมบ้านได้ จึงเป็นเหตุทำให้นักศึกษาต้องการเรียนในวันอาทิตย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีสวรรค์ แสงวิจิตร (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษา

นอกโรงเรียน ให้แก่ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผู้ใช้แรงงานให้แก่ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผู้ใช้แรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการศึกษาในวันอาทิตย์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตต์ เอี่ยมละออ (2534 : 123) ที่ศึกษาเรื่อง ความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของแรงงานสตรี พบว่า เวลาที่เหมาะสมในการร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน คือวันอาทิตย์ และงานวิจัยของ อมร จันทร์ตา (2537 : 99-100) ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะของเยาวชนสตรี ภาคแรงงานที่มีต่อการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เยาวชนสตรีภาคแรงงานมีความต้องการเรียนในวันอาทิตย์

1.14 ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน นักศึกษาต้องการเรียนช่วงเวลา 9.00 - 12.00 น. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในตอนเช้าเป็นช่วงที่กำลังมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบานเหมาะสำหรับการเรียนรู้ ส่วนในช่วงเวลาเย็น น่าจะเป็นช่วงเวลาที่พักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร จันทร์ตา (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องทักษะของเยาวชนสตรีแรงงานที่มีต่อการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เยาวชนสตรีภาคแรงงานมีความสะดวกที่จะเรียนในช่วงเวลา 9.00 - 12.00 น.

1.15 ค่าใช้จ่ายในการเรียน นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาไม่มีรายได้ และส่วนใหญ่นักศึกษาที่อยู่ในศูนย์ชุมชนบำบัดอยู่ในวัยรุ่น ยังไม่มีอาชีพ จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในการเรียนจากครอบครัว

1.16 ความต้องการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียน นักศึกษาต้องการจ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียนไม่แพง ซึ่งญาติของนักศึกษาสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนได้

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพในศูนย์ชุมชนบำบัด

2.1 เนื้อหาในหลักสูตร นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาในหลักสูตรตอบสนองความต้องการ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ชุมชนบำบัด ได้เปิดสอนวิชาชีพ 2 สาขา คือ พิมพ์ดีด และ คอมพิวเตอร์ เนื่องจากสังเกตเห็นว่าศูนย์ชุมชนบำบัดตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีหน่วยงานราชการ และบริษัทห้างร้านของเอกชน เป็นจำนวนมาก ถ้านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับพิมพ์ดีด และคอมพิวเตอร์แล้ว สามารถสมัครเข้าทำงานในหน่วยงานดังกล่าวได้ หรือประกอบอาชีพอิสระเพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัว หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดรักษาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ ญัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 172) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ใน เรือนจำกลางคลองเปรม เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พบว่า เนื้อหา วิชาสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา เนื้อหาวิชาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก และ หลักสูตรเน้นให้เห็นถึงช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบริการการศึกษาออกโรงเรียนในสถานสงเคราะห์ หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนคติของสตรีผู้เข้ารับบริการ พบว่า วิชาชีพที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ช่างเสริมสวย ตัดผมชาย ตัดเย็บ เสื้อผ้า ด้วยเหตุผลที่ว่า สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ เมื่อเลิกประกอบอาชีพใโสภณี

2.2 ความต้องการด้านวิชาชีพ นักศึกษาต้องการเรียนช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีความสนใจและความ ถนัดในงานช่างอุตสาหกรรมมากกว่างานวิชาชีพอื่น ๆ เมื่อจบหลักสูตรแล้วสามารถนำไป ประกอบอาชีพอิสระได้ ซึ่งอาชีพเหล่านี้ ใช้เงินในการลงทุนไม่มากนัก เนื่องจากเป็นอาชีพที่ เน้นหนักในการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537 :100) ที่ ศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์ กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีความสนใจ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพ ช่างเครื่องยนต์เล็ก จักรยานยนต์ ช่างไฟฟ้าเบื้องต้น ช่างโลหะ และ ช่างเครื่องยนต์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ แสงเดช (2541 : 67) ที่สำรวจความ สนใจของผู้เข้าใช้แรงงานในสถานประกอบการในการเข้าเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาทางไกล ของ กรมอาชีวศึกษา : กรณีศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า วิชาช่างอุตสาหกรรมที่ผู้เข้าใช้ แรงงานต้องการศึกษามากที่สุดคือ วิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือสาขาวิชาช่างยนต์

2.3 ความต้องการเกี่ยวกับวิธีเรียน นักศึกษาต้องการเรียนโดยการปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การเรียนสายวิชาชีพจะประสบผลสำเร็จด้วยดีนั้น การเรียนการสอนจะต้อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ จึงจะเกิดทักษะและความชำนาญจนสามารถนำไป ประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537 : 104) ที่ศึกษา ความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกอง พลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ทหารเกณฑ์ต้องการให้จัดการเรียนการสอนโดย การฝึกปฏิบัติมากกว่าการจดบันทึก

2.4 สื่อในการเรียน นักศึกษาต้องการหนังสือแบบเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ในช่วงเวลาว่าง นักศึกษาอาจจะเรียนไม่ทันตามที่ครูสอน หรือเรียนไม่เข้าใจ เมื่อมีเวลาว่าง

นักศึกษาจึงอยากจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งหนังสือแบบเรียน เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ แสงเดช (2541 : 68) ที่สำรวจความสนใจของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการในการเข้าเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาทางไกลของกรมอาชีวศึกษา : กรณีศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ใช้แรงงานต้องการเน้นด้านวิชาการ โดยการเสริมตำราเรียนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาให้มาก ไม่ควรเน้นหนักไปทางด้านกิจกรรมจนเกินไป

2.5 การให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ นักศึกษาเห็นว่า มีการให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ชุมชนบำบัด ตระหนักดีว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพให้แก่ผู้เรียนนั้น วัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจัดให้มีเพียงพอ กับความต้องการของผู้เรียน และจะต้องทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการณ์โดยทั่วไปของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันสม ชมภูอินทร์ (2538 : 41-42) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพเสริมสวย ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเสริมสวยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแพร่ พบว่า นักศึกษาจำเป็นต้องมีสื่ออุปกรณ์ใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถอธิบายการใช้สื่อ-อุปกรณ์ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจทุกขั้นตอน นักศึกษาเข้าใจวิธีใช้สื่อ-อุปกรณ์แต่ละชนิด และสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอ

2.6 ความต้องการเกี่ยวกับครูผู้สอน นักศึกษาต้องการครูผู้สอนที่เป็นผู้ชำนาญการจากสถานประกอบการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นอย่างดีในสาขาวิชาที่ตนสอน จะได้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาจึงต้องการผู้สอนที่ประกอบอาชีพจริงตามสาขาวิชาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสภิญญา เกื้อกุล (2541 : 95) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของเยาวชนบริเวณก่อสร้าง ในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า เยาวชนบริเวณก่อสร้างต้องการครูผู้สอนที่มีความชำนาญจากสถานประกอบการ แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537 : 103) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ทหารเกณฑ์ต้องการครูผู้สอนวิชาชีพที่เป็นทหารอยู่ภายในค่าย

2.7 การชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน นักศึกษาเห็นว่า ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนต้องการให้นักศึกษาได้รู้จุดประสงค์ของการเรียน และเกณฑ์การวัดและประเมินผลของภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดและ

ประเมินผล

2.8 การทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน นักศึกษาเห็นว่า ครูผู้สอนมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนต้องการที่จะทราบว่า นักศึกษามีทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์เพียงใด เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

2.9 ความเหมาะสมของอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้กำหนดอัตราส่วนของคะแนนภาคปฏิบัติ มากกว่าภาคทฤษฎี และนักศึกษาก็พอใจที่ได้ฝึกภาคปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี

2.10 ความเหมาะสมของสถานที่เรียน นักศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์ชุมชนบำบัด เป็นหน่วยงานหนึ่ง สังกัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการทางด้านสาธารณสุข ดังนั้น การจัดห้องเรียน อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จึงคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย และสร้างบรรยากาศที่ร่มรื่น เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันสม ชมภูอินไหว (2538 : 43) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพเสริมสวย ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเสริมสวยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแพร่ พบว่า สถานที่เรียนเหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การจัดห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

2.11 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความต้องการเรียนในวันจันทร์-วันศุกร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนวิชาชีพเป็นการเรียนที่จะต้องฝึกปฏิบัติ ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ผู้เรียนจึงจะเกิดทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพที่เรียน จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นักศึกษาจึงต้องการเรียนทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เพื่อจะได้มีเวลาในการฝึกปฏิบัติมาก ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ์ (2540 : 81) ที่ศึกษาบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนคติของสตรีผู้เข้ารับบริการ พบว่า ผู้เข้ารับบริการสงเคราะห์ได้เรียนสายอาชีพทุกวัน ระหว่างวันจันทร์ ถึงวันศุกร์

2.12 ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน นักศึกษาต้องการเรียนเวลา 9.00 - 12.00 น. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในช่วงเวลาเช้า จิตใจยังสดชื่นแจ่มใส สมองปลอดโปร่ง ประกอบกับ อากาศยังเย็นสบาย ไม่ร้อนอบอ้าว จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537 : 102) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสนใจด้านการศึกษา

นอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ทหารเกณฑ์ต้องการเรียนวิชาชีพ ในช่วงเวลาระหว่าง 9.00 - 12.00 น.

2.13 ค่าใช้จ่ายในการเรียน นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น ไม่ได้ประกอบอาชีพ ยังไม่มีเงิน รายได้เป็นของตนเอง จึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากครอบครัว ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ไสภิญญา เกื้อกุล (2541 : 95) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของเยาวชนบริเวณก่อสร้าง ในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า เยาวชนบริเวณก่อสร้างต้องการขอยกเว้นค่าเล่าเรียนทั้งหมด

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3.1 ด้านบุคลากรหรือวิทยากรในการจัดกิจกรรม นักศึกษาต้องการบุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิด และมีความเข้าใจสภาพปัญหาของนักศึกษา

3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้ทุกคนเข้าร่วม กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเครียด ทำให้จิตใจสบาย ซึ่ง สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 40) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตต้องช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม ช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคล ส่งเสริมสุขภาพจิต เป็นการลดความเครียด วิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมร่วมกับกลุ่มสังคม ส่งเสริมการแสดงออก

3.3 ความรู้ันทนาการ นักศึกษาต้องการความรู้ด้านดนตรีและการแสดง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กิจกรรมดนตรี การแสดง ทำให้เกิดความสุขสนาน เพลิดเพลิน คลายความเครียด ทำให้ชีวิตมีความสุข ดังคำกล่าวของพูนพิศ อมาตยกุล (2529 : ค) กล่าวว่า ดนตรีนั้นเป็นภาษาสากลประจำโลก ที่มนุษย์ทุกชาติทุกภาษา สามารถสัมผัสได้ ดนตรีโดยทั่วไปแล้วมีคุณมากกว่าโทษ ดนตรีเป็นเครื่องบำรุงขวัญ บำรุงจิตใจ เป็นยารักษาโรคทั้งทางกายและทางจิต เป็นน้ำเย็นที่ดี ช่วยบรรเทาความร้อน ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน

3.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัด พบว่า นักศึกษาทุกคนต้องร่วมกิจกรรมทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมกลุ่มบำบัด เป็นกิจกรรมบังคับที่ทุกคนต้องเข้าร่วม ซึ่งศูนย์

ชุมชนบำบัด ได้สังเกตเห็นประโยชน์โดยตรงของผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือสามารถทำให้ปรับตัว และพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็ง โดยไม่หันไปพึ่งยาเสพติด ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 164) กล่าวว่า การใช้เวลารว่างที่มีอยู่อย่างเต็มที่ โดยการเล่นกีฬา ทำงานอย่างสร้างสรรค์ หรือ กิจกรรมทางสังคม สามารถช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและความวิตกกังวลของผู้ติดยาและ ยาเสพติดได้

3.5 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มบำบัด นักศึกษาเห็นว่า มีประโยชน์มาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมกลุ่มบำบัด มีกจิตใจให้เข้มแข็ง ทำให้ได้รับความสุข สนุกสนาน และส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 40) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ เป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนในด้านการช่วยเหลือตนเอง สิทธิ หน้าที่ และปรับตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือสังคมที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บริการการศึกษาออกโรงเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนคติของผู้เข้ารับบริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมฟื้นฟู ปรับสภาพจิตใจ มีประโยชน์ เพราะทำให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี ทำให้สบายใจ

3.6 งานบำบัดตรงกับความสนใจ นักศึกษาเห็นว่าตรงกับความสนใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ งานที่ได้รับมอบหมาย เป็นงานที่ตนมีความถนัด และเป็นงานที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ เช่น งานเบเกอรี่ งานครัว เป็นต้น

3.7 กิจกรรมงานบำบัดที่สนใจ นักศึกษาสนใจที่มงานบำบัด งานเบเกอรี่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ งานเบเกอรี่ เป็นงานที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบำบัดว่ามีประโยชน์เพียงใด นักศึกษาเห็นว่า งานบำบัดมีประโยชน์มาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ที่มงานบำบัด เช่น งานเบเกอรี่ งานประชาสัมพันธ์ งานเกษตร สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานประชาสัมพันธ์ทำให้รู้จักคนมากขึ้น ถ้าพูดกล้าคุยมากขึ้นหรือไม่ นักศึกษามีความเห็นว่างานประชาสัมพันธ์ทำให้ต้องพบปะรู้จักคนจำนวนมาก ถ้าพูดกล้าคุย มีความมั่นใจในตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ หน้าที่งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องพบปะกับผู้คนทั้งภายในและภายนอกที่มาติดต่อกับศูนย์ชุมชนบำบัด

3.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานครัวทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ นักศึกษาตอบว่าใช่ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความรู้จากงานครัวสามารถทำให้รู้ถึงเทคนิคการประกอบอาหารที่ถูกต้อง ได้เรียนรู้วิธีการประกอบอาหารต่าง ๆ ซึ่ง

สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานศิลปะหัตถกรรม นักศึกษาเห็นว่า งานศิลปะหัตถกรรม ทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน ใจเย็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ งานศิลปะเป็นงานที่ต้องใช้สมาธิ ให้ความประณีต ละเอียดรอบคอบ ดังนั้น ผู้ที่ทำงานศิลปะหัตถกรรม ส่วนใหญ่มักจะเป็นคนใจเย็น มีความอดทน ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของศูนย์ชุมชนบ่าบัด ที่ต้องการฝึกให้นักศึกษาให้มีความอดทน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

4.1 ปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรคการเรียนมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์ชุมชนบ่าบัดมีงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาน้อยกว่าการนำไปจัดสรรสร้างอาคารสถานที่ที่จะใช้ในการบำบัดผู้ติดยาเสพติด

ส่วนข้อเสนอแนะ นักศึกษาเห็นว่า ควรส่งเสริมให้มีอุปสรรคการเรียนทุกวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่อื่นได้สะดวก จากการสัมภาษณ์ นักศึกษาบางคน ให้ความเห็นว่า บางรายวิชาจำเป็นจะต้องใช้อุปสรรคการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น แผนที่ แผนภูมิ วิดีทัศน์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บริการการศึกษานอกโรงเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนะของสตรีผู้เข้ารับบริการ พบว่า ควรมีสื่ออุปสรรคการเรียนการสอน

4.2 ปัญหาด้านการศึกษาสายอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มีอาชีพให้เลือกน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ชุมชนบ่าบัดมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะจ้างครู หรือวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ มาให้ความรู้ทางสายอาชีพได้อย่างหลากหลาย

ส่วนข้อเสนอแนะ นักศึกษาเห็นว่า ศูนย์ชุมชนบ่าบัดควรเปิดสอนวิชาชีพใหม่ ๆ และหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิ (2540 : 75) ที่ศึกษาเรื่อง บริการการศึกษานอกโรงเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนะของสตรีผู้เข้ารับบริการ พบว่า ควรเปิดสอนวิชาชีพใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่มีอยู่

4.3 ปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตมากไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์ชุมชนบ่าบัดต้องการให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อบำบัดทางจิตไม่ให้คิดฟุ้งซ่าน อาจทำให้ท้อแท้ ไม่สามารถที่จะเลิกเสพยาเสพติดได้ แต่ในขณะเดียวกัน กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจไม่ตรงกับความต้องการ

สนใจและกิจกรรมที่จัดมากเกินไปจนเกินความต้องการ จึงทำให้นักศึกษาไม่อยากร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาให้ความเห็นว่า บางกิจกรรมไม่ทราบล่วงหน้า ซึ่งตรงกับที่นักศึกษาได้เสนอแนะไว้ว่า ศูนย์ชุมชนบำบัดควรจัดกิจกรรมให้น้อยลง และควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบล่วงหน้า

4.4 นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการเงิน คือไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มียาได้ จะต้องได้รับการสนับสนุนจากทางบ้าน ประกอบกับนักศึกษามาจากครอบครัวที่ยากจน และครอบครัวแตกแยก ซึ่งนักศึกษามีความรู้สึกว่าตนเองเป็นภาระแก่ครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียน ประกอบกับตนเองเคยมีความประพฤติไม่ดีมาก่อน จึงรู้สึกสำนึกผิดและละอายใจในความผิดพลาดที่ผ่านมาแล้ว

นักศึกษาจึงให้ข้อเสนอแนะว่า ศูนย์ชุมชนบำบัด ควรให้นักศึกษาผ่อนชำระค่าเล่าเรียนในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ครั้งนี้ มีประเด็นที่จะเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ศูนย์ชุมชนบำบัด ควรขอความร่วมมือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

1.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะได้พิจารณาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาชีพ ควรมีให้นักศึกษาได้เลือกอย่างหลากหลาย ตรงกับความสนใจของผู้เรียนมากที่สุด

1.3 ศูนย์ชุมชนบำบัดควรมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาของกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาให้มีความเหมาะสม และมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลของศูนย์ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาข้อมูลด้านการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับผู้ติดยาเสพติดที่อยู่ในศูนย์ชุมชนบำบัดอื่น เพราะการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ เท่านั้น เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับกรวิจัยครั้งต่อไป

2.2 ควรศึกษาทัศนะของครูประจำกลุ่ม และครูผู้สอนวิชาชีพ เกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด ตลอดจนผลกระทบของการศึกษานอกโรงเรียนให้กับนักศึกษาที่อยู่ในศูนย์ชุมชนบำบัด

2.4 ควรมีการศึกษาในลักษณะของการติดตามผลการศึกษา แก่นักศึกษาหลังจากจบหลักสูตร และพ้นจากการดูแลของศูนย์ชุมชนบำบัดแล้ว ว่านักศึกษาเหล่านั้นได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้ดีเพียงใด เพื่อจะได้นำหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษา ให้กับนักศึกษาที่ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การวัดผลประเมินผลทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

_____ จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

_____ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สำนักงาน กรอบทิศทางกาป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในเมืองประมาณ 2540. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี,
2540.

_____ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ม.ป.ป.

_____ เอกสารเผยแพร่เรื่องแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดกรณีสารระเหย.
กรุงเทพฯ : กองบำบัดยา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด,
2538.

คมกฤช จันทร์ขจร. ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนของผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมเขตจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

จินตรา อุ่นเอกกลาง และธงชัย อุ่นเอกกลาง. การรักษารูปแบบชุมชนนำบัดัญญารักษ์.
โรงพยาบาลธัญญารักษ์, 2535.

จันสม ชมภูอินทร์. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพเสริมสวยที่มีต่อการ
จัดการเรียนการสอนวิชาชีพเสริมสวยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแพร่.
รายงานการวิจัย ศูนย์พัฒนานาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน
มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2538. อัดสำเนา.

ณัฐ จุลสุวรรณ. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการ
การเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ทิพย์ภาวรรณ หวังสมบุญศิริ. "เรียนรู้เรื่องยาเสพติด," วารสารเพื่อนสุขภาพ. ฉบับที่ 1
ปีที่ 8 : 2539.

- นิธิภา สุวนิช. การศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลินิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการ
สาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- บำเพ็ญ แสงดี. การให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดน
จังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- บัญญัติ ดาวกระจาย. พฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- ประคองศรี แซ่เต็ง. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เจตคติ ต่อยาเสพติดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. ปรินญา
ณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
อัดสำเนา.
- ประเสริฐ นูนาปี. การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ปรีชา จำปารัตน์. ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิด. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2522. เอกสารใจเนี่ยว.
- พวงเพ็ญ สังขนันท์. ปัญหาและความต้องการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแม่ที่ใน
พุทธศาสนาเขตภาคกลาง. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.
- พูนพิศ อมาตยกุล. ดนตรีวิจัภษ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามสมัย, 2539.
- โยธิน ใจชื่น. ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกระบบของประชาชนในเขต
ทุ่งกุลาร้องไห้. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- รุ่งโรจน์ ไพร์ทอง. การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาในเรือนจำจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง. สุขภาพวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.

- เววัต ผ่องสุวรรณ. ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของคนพิการ ณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วิชา มหาคุณ. "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนบำบัด," วารสารสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ฉบับที่ 1 ปีที่ 8 : 2532.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. ตำรายาเสพติด. กรุงเทพฯ :โอเดียนสโตร์, 2531.
- วิมล จันทระประภาพ. ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของหญิงบริการในเมืองพัทยา
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ. ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ศรีสวรรค์ แสงวิจิตร. รูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียน
ไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2536.
- ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของ
พลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการสอนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : หน่วย
ศึกษานิตเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุจิตต์ เอี่ยมละออ. ความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของ
แรงงานสตรี : กรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรม ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2534. อัดสำเนา.

- สุรพงษ์ ทองจันทร์. การรับข่าวสารและความต้องการรับการศึกษาจากระบบโรงเรียนของหญิงบริการ ในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- โสภิญญา เกื้อกุล. การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของเยาวชนบริเวณก่อสร้าง ในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ลำราญ แสงเดช. การสำรวจความสนใจของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการในการเข้าเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาทางไกลของกรมอาชีวศึกษา : กรณีศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- อมร จันทร์ตา. ทัศนะของเยาวชนสตรีภาคแรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรสาคร. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- อรสา ไพร์ทอง. ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อรรณพ วิสุทธิมรรค. "การบำบัดผู้ติดยาเสพติดของกระทรวงสาธารณสุข." วารสารเพื่อนสุขภาพ. ฉบับที่ 1 ปีที่ 8 : 2539.
- อารีย์ เงินแยม. พฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- อารีย์รัตน์ พันธุ์ทอง. ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้แรงสนับสนุนทางสังคม ในการบำบัดรักษาผู้เสพติดสารระเหย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535. อัดสำเนา.
- อาภาศิริ สุวรรณานนท์. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบชุมชนบำบัด : ศึกษาเฉพาะกรณีความต้องการของศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก, 2538. อัดสำเนา.

- อุไรวรรณ โพธิ์. บริการการศึกษาของโรงเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทักษะของสตรีผู้เข้ารับบริการ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- Bivan A. Relapse Prevention - Its place in a Therapeutic Community. ATCA Magazine, 1990.
- Kaufman E., Leon GD. The Therapeutic Community : A Treatment Approach for Drug Abusers. In : Schechter A., Mule SJ., eds. Treatment Aspects of Drug Dependence. 1st ed. Florida : CRC Press, Inc. 1978.
- Whiddon, Thomas Roney. "A Comparative Study of Drug Knowledge, Attitudes toward Drugs, and Use of Drugs among Twelfth Grade Students in Class 1, 2 and 3 Schools in Western Montana." Dissertation Abstracts International. 34(6) : 3426-A; December, 1975.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1007/ 85๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายภาณุมาศ คงสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญาโท เรื่อง "การจัดบริการการศึกษานอกระเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการการจัดการศึกษานอกระเรียน โดยขออนุญาตให้ผู้รับบริการการจัดการศึกษานอกระเรียน ตอบแบบสอบถามการจัดบริการการศึกษานอกระเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด ในระหว่างเดือนธันวาคม 2541

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายภาณุมาศ คงสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญาโท ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง
การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด
โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีความประสงค์เพื่อศึกษาการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี มี 3 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษาสายสามัญ
2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ
3. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - อายุระหว่าง 18 - 25 ปี
 - อายุระหว่าง 26 - 35 ปี
 - อายุระหว่าง 35 ปีขึ้นไป
3. อาชีพก่อนเข้ารับการรักษา
 - รับราชการ
 - รับจ้าง
 - ค้าขาย
 - ไม่มีอาชีพ
4. ก่อนเข้ารับการรักษาท่านเรียนจบการศึกษาระดับ
 - ประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
5. ท่านมีรายได้ก่อนเข้ารับการรักษา
 - ต่ำกว่า 3,000 บาท
 - ระหว่าง 3,000 - 6,000 บาท
 - มากกว่า 6,000 บาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด
โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>ด้านการศึกษายาสามัญ</p> <p>1. เนื้อหาในหลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] สอนองความต้องการ</p> <p>[] ไม่สนององความต้องการ</p> <p>2. เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] มีความเหมาะสม</p> <p>[] ไม่มีความเหมาะสม</p> <p>3. เนื้อหาสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่</p> <p>[] นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้</p> <p>[] ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้</p> <p>4. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนหรือไม่</p> <p>[] มีความเหมาะสม</p> <p>[] ไม่มีความเหมาะสม เพราะ.....</p> <p>5. ท่านต้องการวิธีเรียนแบบใด</p> <p>[] การสาธิต</p> <p>[] การบรรยาย</p> <p>[] การอภิปราย</p> <p>[] อื่น ๆ ใช้นหลาย ๆ วิธีรวมกัน</p> <p>6. สื่อที่ต้องการใช้ในการเรียน</p> <p>[] หนังสือแบบเรียน</p> <p>[] สื่อวีดิทัศน์</p> <p>[] โทรศัพท์ทางไกล เพื่อการศึกษา</p>	

การจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>7. ต้องการครูผู้สอนจากหน่วยงานใด</p> <p>[] บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด</p> <p>[] เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน</p> <p>[] จากหน่วยงานอื่น ๆ (ระบุ)</p> <p>8. ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนหรือไม่</p> <p>[] มี</p> <p>[] ไม่มี</p> <p>9. ครูผู้สอนทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] ทดสอบ</p> <p>[] ไม่ทดสอบ</p> <p>10. อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาค มีความเหมาะสมหรือไม่</p> <p>[] เหมาะสม</p> <p>[] ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>11. สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมหรือไม่</p> <p>[] เหมาะสม</p> <p>[] ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>12. ในการศึกษาท่านได้ใช้บริการห้องสมุดหรือไม่</p> <p>[] ใช้</p> <p>[] ไม่ได้ใช้</p> <p>13. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในวันใด</p> <p>[] จันทร์ - ศุกร์</p> <p>[] เสาร์ - อาทิตย์</p> <p>[] เสาร์</p> <p>[] อาทิตย์</p> <p>[] อื่น ๆ</p>	

การจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>14. ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน</p> <p>[] 9.00 - 12.00 น.</p> <p>[] 13.00 - 16.00 น.</p> <p>[] 17.00 - 20.00 น.</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>15. ค่าใช้จ่ายในการเรียน</p> <p>[] สามารถจ่ายเองได้</p> <p>[] ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>16. ต้องการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียนแบบใด</p> <p>[] จ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว</p> <p>[] ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ</p>	
<p>ด้านการศึกษาสายอาชีพ</p> <p>1. เนื้อหาในวิชาชีพสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] สสนองความต้องการ</p> <p>[] ไม่สนองความต้องการ เพราะ.....</p> <p>2. วิชาชีพเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] มีความเหมาะสม</p> <p>[] ไม่มีความเหมาะสม เพราะ</p> <p>3. วิชาชีพที่เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่</p> <p>[] นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้</p> <p>[] ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้</p> <p>เพราะ</p>	

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>4. ต้องการให้เปิดวิชาชีพใดเพิ่มเติม</p> <p>[] ช่างยนต์</p> <p>[] ช่างไฟฟ้า</p> <p>[] ช่างอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>[] ช่างตัดผมชาย</p> <p>[] ช่างตัดผมหญิง</p> <p>[] ช่างตัดเสื้อผ้าสตรี</p> <p>[] ช่างตัดเสื้อผ้าชาย</p> <p>[] ช่างไม้เฟอร์นิเจอร์</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>5. ท่านต้องการวิธีเรียนแบบใด</p> <p>[] การสาธิต</p> <p>[] การบรรยาย</p> <p>[] การปฏิบัติ</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>6. ต้องการใช้สื่อในการเรียนแบบใด</p> <p>[] หนังสือแบบเรียน</p> <p>[] สื่อวีดิทัศน์</p> <p>[] โทรทัศน์ทางไกล เพื่อการศึกษา</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>7. มีการให้บริการการใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น แผ่นดิสก์ กระดาะ หรือไม</p> <p>[] มี</p> <p>[] ไม่มี</p>	

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>8. ท่านต้องการครูผู้สอนจากหน่วยงานใด</p> <p>[] บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด</p> <p>[] เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>[] ผู้มีความชำนาญจากสถานประกอบการ</p> <p>[] จากหน่วยงานอื่น ๆ (ระบุ)</p> <p>9. ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนการเรียนหรือไม่</p> <p>[] มี</p> <p>[] ไม่มี</p> <p>10. ครูผู้สอนทดสอบความเหมาะสมในวิชาชีพของผู้เรียนหรือไม่</p> <p>[] ทดสอบ</p> <p>[] ไม่ทดสอบ</p> <p>11. อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสมหรือไม่</p> <p>[] เหมาะสม</p> <p>[] ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>12. สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมหรือไม่</p> <p>[] เหมาะสม</p> <p>[] ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>13. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในวันใด</p> <p>[] จันทร์ - ศุกร์</p> <p>[] เสาร์ - อาทิตย์</p> <p>[] เสาร์</p> <p>[] อาทิตย์</p> <p>[] อื่น ๆ</p>	

การจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>14. ช่วงเวลาที่ต้องการเรียน</p> <p>[] 9.00 - 12.00 น.</p> <p>[] 13.00 - 16.00 น.</p> <p>[] 17.00 - 20.00 น.</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>15. ค่าใช้จ่ายในการเรียน</p> <p>[] สามารถจ่ายเองได้</p> <p>[] ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>16. ต้องการชำระค่าใช้จ่ายในการเรียนแบบใด</p> <p>[] จ่ายเองทั้งหมดงวดเดียว</p> <p>[] ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ</p> <p>[] อื่น ๆ</p>	
<p>ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต</p> <p>1. ท่านต้องการบุคลากรหรือวิทยากรในการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานใด</p> <p>[] บุคลากรของศูนย์ชุมชนบำบัด</p> <p>[] เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน</p> <p>[] จากหน่วยงานอื่น ๆ (ระบุ)</p> <p>2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตบ่อยเพียงใด</p> <p>[] เข้าร่วมทุกครั้ง</p> <p>[] เข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่</p> <p>[] เข้าบ้างไม่เข้าบ้าง</p> <p>[] ไม่ค่อยได้เข้า</p> <p>[] อื่น ๆ เพราะ</p>	

การจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>3. ท่านต้องการมีความรู้ในทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องใด</p> <p>[] กีฬา สุขภาพ</p> <p>[] ดนตรี การแสดง</p> <p>[] อื่น ๆ</p> <p>4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มบำบัดหรือไม่</p> <p>[] ต้องการ</p> <p>[] ไม่ต้องการ เพราะ</p> <p>5. ท่านคิดว่ากิจกรรมกลุ่มบำบัดมีประโยชน์มากน้อยหรือไม่</p> <p>[] มาก</p> <p>[] ปานกลาง</p> <p>[] น้อย</p> <p>6. งานบำบัดที่ท่านได้รับมอบหมายตรงกับความสนใจของท่านหรือไม่</p> <p>[] ตรงกับความสนใจ</p> <p>[] ไม่ตรงกับความสนใจ เพราะ</p> <p>7. ท่านสนใจกิจกรรมงานบำบัดทีมใด</p> <p>[] ทีมงานประชาสัมพันธ์</p> <p>[] ทีมงานครัวและความสะอาด</p> <p>[] ทีมงานเบเกอรี่</p> <p>[] ทีมงานศิลปหัตถกรรม</p> <p>[] ทีมงานตัดเย็บ การตลาด</p> <p>[] ทีมงานอุตสาหกรรม (ช่างโลหะ)</p> <p>[] ทีมงานเกษตรกรรม 1 (เลี้ยงไก่)</p> <p>[] ทีมงานเกษตรกรรม 2 (ปลูกผัก)</p> <p>[] ทีมงานช่างไม้</p> <p>[] ทีมงานตกแต่งและเพาะชำ</p>	

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน	บันทึกของผู้สัมภาษณ์
<p>8. ท่านคิดว่างานบำบัดมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด</p> <p>[] มาก</p> <p>[] ปานกลาง</p> <p>[] น้อย</p> <p>9. การทำงานประชาสัมพันธ์ ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กล้าพูด กล้าคุยมากขึ้น หรือไม่</p> <p>[] ใช่ เพราะ</p> <p>[] ไม่ใช่ เพราะ</p> <p>10. งานครัว ทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้</p> <p>[] ใช่ เพราะ</p> <p>[] ไม่ใช่ เพราะ</p> <p>11. งานศิลปหัตถกรรม ทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน ใจเย็น</p> <p>[] ใช่ เพราะ</p> <p>[] ไม่ใช่ เพราะ</p>	

ตอนที่ 3 **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน**
ในศูนย์ชุมชนบำบัด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี

1. ปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาด้านการศึกษาสายอาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

4. ปัญหาด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

“ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน”

นายภาณุมาศ คงสุวรรณ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายภาณุมาศ คงสุวรรณ
เกิดวันที่	18 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด	เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 2154 หมู่ 7 ซอยอมรพันธ์ 12 แขวงคลองถนน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนธัญบุรี อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) โรงเรียนทวิธาภิเศก
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) โรงเรียนทวิธาภิเศก
พ.ศ. 2526	ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์ชุมชนบำบัด
โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี**

บทคัดย่อ
ของ
ภาณุมาศ คงสุวรรณณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่ลงทะเบียนเรียนการศึกษาออกโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียน ในศูนย์ชุมชนบำบัดโรงพยาบาลธัญญารักษ์

1.1 ด้านการศึกษาสายสามัญ นักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาในหลักสูตร สอดคล้องความต้องการเหมาะสมกับผู้เรียน สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่เรียน นักศึกษาต้องการเรียนโดยใช้หลาย ๆ วิธีร่วมกัน สื่อที่ต้องการ คือ หนังสือเรียน นักศึกษาต้องการครูผู้สอนจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ครูผู้สอนมีการชี้แจงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนเรียน มีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคนักศึกษาเห็นว่าเหมาะสม สถานที่ใช้ในการเรียนการสอน มีความเหมาะสม และนักศึกษามีการให้บริการห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเรียนในวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 9.00-12.00 น. ค่าใช้จ่ายในการเรียน ส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว และการชำระค่าเล่าเรียน ส่วนใหญ่จ่ายงวดเดียวทั้งหมด

1.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ นักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องความต้องการ มีความเหมาะสมและสามารถนำวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ วิชาชีพที่ต้องการเรียนคือ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และต้องการเรียนโดยการปฏิบัติ นักศึกษาต้องการครูผู้สอน ผู้มีความชำนาญจากสถานประกอบการ เรียนวันจันทร์-วันศุกร์ ช่วงเวลา 9.00 - 12.00 น. ด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว และการชำระค่าเล่าเรียนจ่ายทั้งหมดงวดเดียว

1.3 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาต้องการบุคลากรจากศูนย์ชุมชนบำบัดการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาเข้าร่วมทุกครั้ง นักศึกษาต้องการความรู้ันทนทางการด้าน

ดนตรีการแสดงนักศึกษาทั้งหมดมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ่อบัด และเห็นว่ากิจกรรมบ่อบัดมีประโยชน์ตรงกับความสนใจ งานบ่อบัดที่นักศึกษาสนใจคือ ทีมงานเบเกอร์ นักศึกษาเห็นว่างานบ่อบัดมีประโยชน์มาก เช่น งานประชาสัมพันธ์ ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กล้าพูด กล้าคุย งานครัวทำให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ และงานศิลปหัตถกรรมทำให้เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน ใจเย็น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.1 ปัญหาด้านการศึกษาสายสามัญ นักศึกษาเห็นว่าอุปกรณ์การเรียนมีน้อย ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมให้มีอุปกรณ์การเรียนทุกวิชา

2.2 ปัญหาด้านการศึกษาสายอาชีพ นักศึกษาเห็นว่า มีวิชาอาชีพให้เลือกเรียนน้อย ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรเปิดสอนวิชาชีพใหม่ ๆ และหลากหลาย

2.3 ปัญหาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาเห็นว่า ศูนย์ชุมชนบ่อบัดมีการจัดกิจกรรมมากไป ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรจัดกิจกรรมให้น้อยลง

2.4 ปัญหาด้านอื่น ๆ พบว่านักศึกษาไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียน ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรให้ผ่อนชำระค่าเล่าเรียนระยะยาวได้

**NON-FORMAL EDUCATION ARRANGEMENT SERVICES IN
THERAPEUTIC COMMUNITY CENTER AT THANYARAK HOSPITAL,
PATHUMTANI**

**AN ABSTRACT
BY
PANUMAT KONGSUWAN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
May 1999**

The purposes of this research were to study opinions of drug addicts who had been rehabilitated in the Therapeutic Community Center at Thanyarak Hospital, Pathumtani in 3 areas : general nonformal education, vocational education and quality of life promotion, as well as to collect problems and suggestions concerning provision of nonformal education.

The sample used in this research were 121 drug addicts who attended the rehabilitation course and learned nonformal education programme. The instrument used for collecting data was the structured-interview questionnaire. The statistics used for analyzing data were frequency and percentage.

The significant research findings were as follows :

1. The Opinions towards the Provision of Nonformal Education.

1.1 General nonformal education : Regarding the curriculum's contents, it was found that they could serve their needs of the learners and could be applied into their lives for their own benefits, In addition, its contents were found appropriate with the course duration. Various methods were used in their learning. Text books became the learning material the learners really needs of facilitators from the Nonformal Education Centers, who were responsible for the learners' evaluation. When considering the ratio of the students' marks collected between the mid and final terms, it was found suitable, including their learning and teaching places. Most of the learners wanted to use public libraries and wanted to learn on Sunday during 09.00-12.00 A.M. hrs. Most learners were supported by their families for the whole fees the had to pay.

1.2 Vocational education : The curriculum's contents were found appropriated and could be applied, as were. The vocational subject they needed to learn was electronics focusing on practice. They needed experienced teachers from local enterprises from Monday to Friday during 09.00-12.00 A.M. The learners' fee were paid by their families, as well.

1.3 Quality of life promotion : The learners needed personel from the Thanyarak Therapeutic Community Center to help them in this area. They participated in the therapeutic activities every time and needed knowledge on musical recreation. Therapeutic activities were found interesting and useful to them such as public relations cooking, and handicrafts, etc which could help creat their habits in the positive way.

2. The Opinions towards the Problems on Provision of Nonfomal Activities.

2.1 General nonformal education : learning equipment and materials were not sufficient. The suggestion was that there should be learning equipment and materials for every subject.

2.2 Vocational education : There were few vocation subjects. There should be more new and various vocational subjects for more chance in their choosing.

2.3 Quality of life promotion : The learners gave the comment that there were too many therapeutic activities, which there should be fewer.

2.4 Other problems : The learners had no money to pay for the study costs. They suggested that the fees should be paid by installment in the long term.